

PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ

SEGÉDLET

**Zöld Beruházási Rendszer
Klímaparát Otthon Panel Alprogram**

**AZ IPAROSÍTOTT TECHNOLÓGIÁVAL ÉPÜLT LAKÓÉPÜLETEK
SZÉNDIOXID-KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉST ÉS ENERGIA-
MEGTAKARÍTÁST EREDMÉNYEZŐ
KORSZERŰSÍTÉSÉNEK, FELÚJÍTÁSÁNAK
TÁMOGATÁSA**

című

PÁLYÁZATHOZ

Budapest, 2009. október 14.

Pályázati útmutató

Tartalomjegyzéke

A PÁLYÁZATI SEGÉDLET CÉLJA	4
I. A TÁMOGATÁS CÉLJA	4
II. A PÁLYÁZÓK KÖRE	4
III. TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE	5
1. Nyílászárók energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje:.....	5
2. Homlokzatok és födémek hőszigetelése:.....	8
3. Épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, (energia-megtakarítást eredményező) felújítása:.....	11
4. A megújuló energiafelhasználás növelése, a hagyományos energiahordozók megújuló energiaforrásokkal való helyettesítésére irányuló beruházások az energiatermelésre, a tárolásra, az energia szállítására és a hálózatba való esetleges visszatáplálásra:	14
5. Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló vagy árnyékvető szerkezetek beépítése:.....	15
6. Az épületek lodzsáinak beüvegezése a szoláris nyereségek passzív hasznosítására:	15
IV. A PÁLYÁZAT TÁRGYA ÉS BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA	16
1. A pályázat tárgya:.....	16
2. A pályázat benyújtásának módja:	18
V. A TÁMOGATHATÓ ÉS NEM TÁMOGATHATÓ KÖLTSÉGEK MEGHATÁROZÁSÁNAK SZABÁLYAI	19
1. A támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség:	20
2. Támogatásból nem fedezhető költségek:.....	20
3. Egyéb, az elszámolható költségekkel kapcsolatos előírások:.....	22
VI. A PÁLYÁZATTAL ELNYERHETŐ TÁMOGATÁS	22
1. Támogatás formája:.....	22
2. Vissza nem térítendő állami támogatás mértéke:.....	22
3. Az önrész összetétele:.....	24

VII. A PÁLYÁZAT FELÉPÍTÉSE, BENYÚJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK.....	25
1. A pályázat felépítése:	25
4. A pályázat benyújtásával kapcsolatos követelmények:	26
5. Pályázati díj:.....	28
6. Benyújtás helye és formája:	28
7. Benyújtás időpontja, határideje:	29
8. Pályázati anyagok beszerzésének lehetőségei:	29
9. Információszerzés és közlés:	29
VIII. ELJÁRÁSREND	29
1. Regisztráció:	30
2. A pályázat benyújtásának módja:	30
3. A pályázó és a pályázat jogosultsága:.....	31
4. Hiánypótlás:	32
5. A pályázat befogadása:.....	33
6. Döntés-előkészítés, döntési és szerződéskötési mechanizmus:.....	33
7. A Támogatás általános feltételei:.....	35
8. A Támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok:.....	36
IX. A BERUHÁZÁS MEGKEZDÉSE, FINANSZÍROZÁSA ÉS ELLENŐRZÉSE	39
1. Beruházás megkezdése:	39
2. Beruházás befejezése:	39
3. A támogatás pénzügyi elszámolása, a finanszírozás folyamata:	39
4. Előleg igénylésének lehetősége:.....	40
5. Tájékoztató a helyszíni ellenőrzésről:	40
X. A PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ MELLÉKLETEI.....	44

PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ

A PÁLYÁZATI SEGÉDLET CÉLJA

A pályázati segédlet célja kettős.

Fő célja, hogy segítsen megérteni és helyesen értelmezni a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által meghatározott irányvonalakat és kereteket, melyek meghatározzák az új, átdolgozott pályázat feltételeit.

A pályázati segédlet célja továbbá, hogy a felkészüléshez szükséges információkat szerkesztetten és módszertani megjegyzésekkel kiegészítve egységesen szolgáltatassa a pályázók számára. A beérkezett kérdések alapján a segédlet folyamatosan bővítésre kerül.

Az alábbiakban, a pályázatban szereplő idézett, eredeti szöveg:

dőlt betűkkel látható,

a hozzá tartozó magyarázat:

álló, kiemelt betűkkel, szürke keretben látható.

I. A támogatás célja

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve (a továbbiakban: jegyzőkönyv) végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. Törvény (a továbbiakban: Éhvt.) 10. §-a alapján a nemzetközi kibocsátás-kereskedelem keretében a környezetvédelmi és vízügyi miniszter a Magyar Állam nevében kiotói egységeket értékesíthet és vehet e törvény céljának hatékonyabb elérése céljából. A kiotói egységek átruházásából származó bevételt az első kötelezettségvállalási időszakban az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentését célzó tevékenységek, intézkedések támogatására, nyelők általi eltávolításának növelésére, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra kell fordítani külön jogszabály rendelkezéseinek megfelelően.

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 323/2007. (XII.11.) Korm. rendelet értelmében a Magyar Állam által folytatott nemzetközi kibocsátás-kereskedelemből származó, pénzügyileg teljesített ellenérték terhére, a KvVM Zöld Beruházási Rendszert működtet.

Fentiek alapján - a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a Zöld Beruházási Rendszer (továbbiakban ZBR) működtetésének szabályait a KvVM 10/2009. (VII. 17.) utasítása határozza meg. Ezen utasítás hatálya a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumra (a továbbiakban: Minisztérium) és a Fejlesztési Igazgatóságra (a továbbiakban: FI) terjed ki.

II. A pályázók köre

Pályázatot nyújthatnak be társasházak és lakásszövetkezetek saját tulajdonú épületeik, valamint a helyi önkormányzatok saját tulajdonú bérházaik széndioxid-kibocsátás csökkentést és energia-megtakarítást eredményező felújítására (a továbbiakban: pályázók).

Jelen pályázatban nem vehet részt magánszemély.

III. Támogatható tevékenységek köre

A ZBR keretében minden olyan energiahatékonysági intézkedés támogatható, melynek széndioxid-kibocsátás csökkentése mérhető, illetve energetikai hatékonyságjavító hatása a 7/2006 (V.24.) TNM rendelet szerint igazolható. A beruházást követően az épület az eredeténél **lényegesen jobb** széndioxid-kibocsátási adatokkal és energiahatékonysággal kell rendelkezzen..

A pályázatban támogatás az iparosított technológiával épített lakóépületek felújítására az alábbi, a felújítási koncepcióban indokolt, kimutatható energia-megtakarítást eredményező munkálatokra igényelhető:

„Lényegesen jobb”: A ZBR keretében minden alábbiak szerint felsorolt energia megtakarítást eredményező munkálat támogatható.

A beruházást követően az épületszámításokkal kimutatható – melléklet szerint kimutatható – széndioxid-kibocsátási adatokkal és energiahatékonysággal kell, hogy rendelkezzen.

A támogatható tevékenységek sorrendiségével arra kíván utalni a pályázat kiírója, hogy amennyiben a felújítást nem egyszerre kívánja elvégezni a pályázó, akkor a javasolt sorrend figyelembevételével érdemes pályázni, ezen belül – egyes munkálatok esetében – van egy kötelezően betartandó, az alábbiakban részletezett sorrend.

1. Nyílászárók energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje:

- a) Az épület külső nyílászáróinak energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje a lakások legalább 90 %-ában, a nyílászáró cseréhez kapcsolódóan, amennyiben a nyílászáró szerkezeti részét képezi a szakipari fal, annak cseréjével együtt. A 90%-os határ elhagyható, ha a tervezett épület a felújítás eredményeképpen eléri legalább a C energiahatékonysági kategóriát. Ezzel egyidejűleg a cserélendő, felújítandó nyílászárók esetében a külső árnyékoló szerkezetek elhelyezése is támogatható, de egy adott homlokzati oldalon valamennyi érintett nyílászáróra fel kell szerelni.

A 90%-os határ elhagyhatóság azt jelenti, hogy akár 1 lakáshoz kapcsolódó külső nyílászáró cseréje, felújítása is támogatható, amennyiben ezt a Pályázó a 4. számú mellékletben rögzíti. A pályázó ebben az esetben sem lehet magánszemély!

A C energiahatékonysági kategóriánál kisebb eredményesség esetén: A legalább 90 %-os teljesítést úgy kell értelmezni, hogy a pályázat szerinti felújítás, korszerűsítés alapján az épület lakásainak legalább 90%-ában a lakások valamennyi külső nyílászárójának cseréjére, vagy energiatakarékos felújítása a beruházás befejezésével megvalósul.

A fentiek alapján tehát nem a lakások összes nyílászáróinak legalább 90%-át érintő nyílászáró cserét, vagy felújítást kell az előírás alatt érteni, hanem legalább a lakások 90%-ának összes nyílászárója cseréjét, vagy felújítását.

A pályázat benyújtását megelőzően már kicserélt, vagy felújított nyílászárókat – ha az műszakilag nem indokolt – nem kell újra kicserélni, vagy újra felújítani, azaz a korábbi teljesítések a pályázati előírások ellenőrzésekor számbavételre kerülnek.

Ebben az esetben a pályázónak a pályázati dokumentációhoz csatolnia kell a 2. számú adatlap kiállítója által aláírt nyilatkozatot, mely valamennyi a pályázat benyújtását megelőzően már kicserélt, vagy felújított külső nyílászáró vonatkozásában tartalmazza, hogy a nyílászáró szerkezetek hőátbocsátási tényező értéke megfelel a 7/2006. (V. 24.) TNM rendeletben leírtaknak.

Amennyiben az egyes nyílászárók (vagy mind) olyan állapotban vannak, hogy a csere nem indokolt, de hőtechnikai szempontból felújításra szorul, abban az esetben olyan szintű felújítást kell teljesíteni, amelyben a nyílászáró szerkezetek hőátbocsátási tényező értéke megfelel a 7/2006. (V. 24.) TNM rendeletben leírtaknak.

A nyílászárók energiatakarékos felújítása alatt értjük például az elhasználódott vasalat és üvegezőgumi cseréjét, fokozott hőszigetelésű üveg beépítését, vagyis minden olyan technológiát, ami javítja a meglévő nyílászáró hőátbocsátási tényezőjét. Mindez a helyszínen, kevesebb piszokkal és munkaidő-ráfordítással jár, mint a csere. A felhasználó egy újra jól működő, ma elvárt hőszigetelési képességgel rendelkező ablakhoz jut.

A ténylegesen cserére kerülő nyílászáró típusa eltérhet a pályázatban megjelölttől, ha a hőátbocsátási tényező értéke megegyezik, vagy jobb, mint a pályázatban megjelölt nyílászáró típusnál.

A külső árnyékoló lehet redőny, homlokzathól kinyúló, vízszintes szerkezet, egyéb, az üveg napsugárzás általi felmelegítését gátló szerkezet. Az árnyékoló felszerelése nem kötelező, de a teljes nyílászáró árához képest a bekerülési költsége a cserével egyidejűleg sokkal olcsóbb, és sok esetben (például a homlokzat és tető hőszigetelése esetében) feleslegessé teszi a klíma használatát.

A szakipari falak cseréje kizárólag a lakások külső nyílászáróinak cseréje, vagy felújítása esetén támogatható. A homlokzatok utólagos hőszigetelése esetén a szakipari falak hőszigetelése támogatható, de azok cseréje nem.

A 2. számú melléklet 1. pontjában „A nyílászárók cseréjével érintett lakások száma összesen” rovatban azt a lakásszámot kell feltüntetni, ahol a pályázat keretén belül valósul meg teljes körűen a nyílászárók cseréje vagy felújítása. A nyílászárók cseréjével érintett lakások közé kell számítani azokat a lakásokat is, amelyek esetében korábban a nyílászárókat csak részlegesen cserélték ki, vagy újították fel, de a pályázat keretein belül a fennmaradó összes további nyílászáró cseréje, vagy felújításra kerül.

b) A lépcsőházak és az egyéb közös fűtött helyiségek (pl. közös tárolók, stb.) külső nyílászáróinak energiatakarékos felújítása vagy cseréje 100%-ban. A lépcsőházi nyílászárók felújítása vagy cseréje esetén a lépcsőházak hő- és füstelvezetésének korszerűsítését is el kell végezni.

Ezen műszaki tartalom elvégzése esetén a lépcsőházak hő- és füstelvezetésének korszerűsítéséhez kapcsolódó költségek is támogathatóak.

A fűtetlen lépcsőházra, vagy közös helyiségre vonatkozó energiamegtakarítás számítására az energiatanúsítvány nem ad lehetőséget, így a fűtetlen lépcsőházak és közös helyiségek külső nyílászárók cseréje, vagy felújítása nem támogatható.

Támogatás csak akkor nyújtható a lépcsőház külső nyílászáróinak cseréjéhez, vagy szigeteléséhez, ha a munkálatok a pályázattal érintett épület valamennyi lépcsőházának valamennyi külső nyílászáróját – azaz 100 %-át – érintik. Ebből adódóan nem nyújtható támogatás csak a lépcsőházi bejárati ajtó(k), vagy csak a lépcsőházi ablakok cseréjéhez.

A pályázat benyújtását megelőzően már kicserélt, vagy felújított nyílászárókat – ha az műszakilag nem indokolt – nem kell újra kicserélni, vagy újra felújítani, azaz a korábbi teljesítések a pályázati előírások ellenőrzésekor számbavételre kerülnek. Ha a nyílászárók egy részét a pályázó a pályázat benyújtását megelőzően saját költségén már kicserélte, vagy felújította, úgy ezt a tényt az alábbi részletezés szerint kérjük megküldeni.

Sorszám	Típusa (ajtó, ablak, egyéb bevilágító felület)	Anyaga felújítás		Mérete	Száma	Felület	A nyílászárók hőátbocsátási tényezője a felújítás előtt	A nyílászárók hőátbocsátási tényezője a felújítás után
		előtt	után	m*m	db	m ²	W/m2K	W/m2K
Összesen					-	-		

A sorok számát a falak számának megfelelően kell bővíteni.

Ebben az esetben a pályázónak a pályázati dokumentációhoz csatolnia kell a 2. számú adatlap kiállítója által aláírt nyilatkozatot, mely valamennyi külső nyílászáróval is rendelkező közös helyiség vonatkozásában tartalmazza, hogy mely közös helyiségek fűtöttek és mely közös helyiségek nem, és a pályázat benyújtását megelőzően már kicserélt, vagy felújított külső nyílászáró vonatkozásában tartalmazza, hogy a nyílászáró szerkezetek hőátbocsátási tényező értéke megfelel a 7/2006. (V. 24.) TNM rendeletben leírtaknak. Továbbá a nyilatkozatban azt kell rögzíteni, hogy mely lépcsőházakban, illetve mely fűtött közös helyiségekben hány darab és milyen méretű külső nyílászárók cseréjére, vagy szigetelésére került sor a pályázat benyújtását megelőzően a pályázó saját költségére.

A ténylegesen cseréire kerülő nyílászáró típusa eltérhet pályázatban megjelölttől, ha a hőátbocsátási tényező értéke megegyezik, vagy jobb, mint a pályázatban megjelölt nyílászáró típusnál, de a támogatás összegét ez nem befolyásolja. A pályázónak változás bejelentéssel kapcsolatban a IX. fejezet 5. pontja szerint kell eljárnia!

Amennyiben nyílászárók cseréjét tervezik, megkönnyíti a pályázat feldolgozását, ha a homlokzati rajzokon bejelölik a már cserélt, illetve cserélendő nyílászárókat.

A fenti III. 1. b) pontban leírt munkálatokra csak abban az esetben lehet pályázni, ha a III. 1. a) pontban leírt munkákat a pályázó már korábban elvégezte, vagy a jelen pályázatban végzi el, vagy a lakások nyílászárói a pályázat benyújtásakor már kielégítik az érvényben lévő hőtechnikai előírásokat.

A beépítésre kerülő nyílászárókra vonatkozóan az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet (továbbiakban: 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet) hőátbocsátási tényezőkre vonatkozó követelményértékeit be kell tartani.

2. Homlokzatok és födémek hőszigetelése:

- a) Az épület valamennyi homlokzatának hőszigetelése.*
- b) Homlokzati (egy vagy mindkét) végfalak hőszigetelése.*
- c) Az utolsó fűtött lakószint feletti födém teljes felületének (fölső síkjának) hő- és vízszigetelése, ha az épület lapos tetős szerkezetű, vagy hőszigetelése és magastető kialakítása, amennyiben a tervezett magastető nem beépíthető kialakítású, vagy az utolsó fűtött lakószint feletti födém teljes felületének (fölső síkjának) hőszigetelése beépítetlen magastető, illetve tetőfelépítmény esetében.*

Beépíthető tetőtérrel rendelkező magas tetős épületek esetén, csak a zárófödémének utólagos hőszigetelése, illetve a hőszigetelés felújítása támogatható. Amennyiben az utolsó fűtött lakószint meglévő, beépített magastető, abban az esetben a magastető hőszigetelésének költsége is támogatott lehet.

A tetőzet kizárólag vízszigetelésére vonatkozó munkálatai nem eredményeznek energia-megtakarítást, így függetlenül a korábban elvégzett hőszigeteléstől, kizárólag csak a tetőzet teljes felületének vízszigetelését érintő munkálatok nem támogathatók.

Támogatható a pályázat, ha a pályázat szerinti lapos tetős épület tetőzetének hő- és vízszigetelését kívánják megvalósítani oly módon, hogy a zárófödém felső síkját hőszigetelik, a vízszigetelési munkálatokat pedig alacsony hajlásszögű – ezáltal a későbbiekben nem beépíthető – magas tető építésével váltják ki. Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy ebben az esetben a felújítás építési engedélyköteles bővítésének minősül. 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről 1. számú melléklet 12. Bővítés: meglévő építmény beépített térfogatának vízszintes, és/vagy függőleges irányú növelése érdekében végzett építési munka (toldalékpítés, tetőtér-beépítés, emeletráépítés).

Tető hőszigetelés esetén kérjük a tetőalaprajzot is csatolni.

- d) Az első fűtött lakószint alatti födém hőszigetelése, amennyiben az első fűtött lakószint alatti födém fűtetlen helyiséggel (például pince, garázs stb.) vagy külső térrel (árkád) érintkezik.*

A födém lehet pincefödém, vagy árkád feletti födém, mindkét esetben támogatható a hőszigetelése.

Amennyiben az első fűtött lakószint alatti födém fűtetlen helyiségeinek adottságai nem teszik lehetővé a födém szigetelését (például 60 cm belmagasságú szerelősínt, melyben csővezetékek is futnak), a közvetlenül a fűtetlen helyiség alatti födém (az első fűtött lakószint alatti második szint) szigetelése támogatható, amennyiben legalább az első fűtött lakószint alatti fűtetlen szintet határoló külső homlokzati sáv is utólagos hőszigetelésre kerül.

A nem valamennyi lakással határos részszigetelések (végfalak, pincefödém, tető) esetében is - a közgyűlés határozata szerint – a közös költséget terhelik, mert ezek közös tulajdonú (használatú) szerkezetek.

Kizárólag átmenő fűtés-csővel rendelkező, ezáltal temperált helyiség, nem minősül fűtött helyiségnek.

A ténylegesen kivitelezésre kerülő homlokzati burkolat típusa eltérhet a pályázatban megjelölttől, ha a hőszigetelési értéke megegyezik, vagy jobb, mint a pályázatban megjelölt burkolati típus, de a támogatás összegét ez nem befolyásolja. A pályázónak változás bejelentéssel kapcsolatban a IX. fejezet 5. pontja szerint kell eljárnia!

Az alkalmazni kívánt új rendszer az épület adottságaihoz, szintszámaihoz, megfelelő építőipari műszaki engedéllyel¹ vagy tűzvédelmi megfelelőségi igazolással, illetve új tűzoltósági engedéllyel kell, hogy rendelkezzen.

Amennyiben a pályázat műszaki tartalma valamennyi homlokzat hőszigetelésére vonatkozik, úgy az utólagos hőszigetelésnek ki kell terjednie a fedőburkolattal ellátott homlokzati részekre is a hőhidak kialakulásának elkerülése érdekében. (pl. lábazat).

¹ Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet szerinti megfelelőségi igazolással rendelkező anyagokat, termékeket lehet felhasználni.

Támogatható az a pályázat, amely az épület valamennyi homlokzatának hőszigetelésére pályázik, de az épület egy, vagy több homlokzatának állapotát és hőszigetelő képességét a szakértő megfelelőnek minősíti.

Nem kötelező a korábban hőszigetelt – a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet által meghatározott követelményeknek nem megfelelő – szerkezetet felújítani, de a hivatkozott rendeletet megelőző magyar hőtechnikai szabvány (MSZ-04-140-2:1991 Épületek és épülethatároló szerkezetek hőtechnikai számításai) szerinti megfelelőségét a szakértőnek az épületre készített hőtechnikai számítással kell igazolni.

Ha a homlokzat egy részét a pályázó a pályázat benyújtását megelőzően ezen (LA-2 végű kódszámon megjelölt) pályázat keretében, támogatással már felújította, úgy ezt a tényt a pályázó képviselőjére jogosult személy által adott, aláírt nyilatkozatban kell jelezni.

Meglévő rétegrend (lakótérből kifelé haladva)

Rétegvastagság (cm)	Réteg megnevezés

Tervezett rétegrend (lakótérből kifelé haladva)

Rétegvastagság (cm)	Réteg megnevezés

Sorszám	Tájolás	Méret (M*m)	Hőszigetelendő felület (nyílászárók nélkül) m ²	Fal hőátbocsátási tényezője felújítás előtt (W/m ² K)	Fal hőátbocsátási tényezője felújítás után (W/m ² K)
Összesen			0,00		

A sorok számát a falak számának megfelelően kell bővíteni.

Az egyes határolószerkezetek hőátbocsátási tényező értékének meghatározásakor az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet hőátbocsátási tényezőkre vonatkozó követelményértékeit be kell tartani.

Felhívjuk a pályázók/tervezők figyelmét, hogy fenti III. 1. és III. 2. pontokban leírt munkálatokra vonatkozóan a tervezés során törekedjenek a rendszerben történő anyag felhasználásra. A rendszerben történő anyag felhasználása azt jelenti, hogy minősített hőszigetelő rendszer alkalmazásával, és nem a réteg alkotóelemeit külön-külön beszerezve készül a homlokzat hőszigetelése, továbbá, hogy a kivitelezés a vonatkozó kivitelezési előírások, illetve az alkalmazástechnikai útmutató szerint készül el. A minősített hőszigetelő rendszerben történő anyag felhasználása a jobb minőség elérése érdekében javasolt. A dübel nagyságát a statikus tervezővel együtt kell meghatározni a homlokzati panel rétegszerkezetének ismeretében!

A fenti III. 1. és III. 2. pontokban leírt munkálatokra csak abban az esetben lehet pályázni, ha a III. 3. b) 1. pontban leírt épületszintű fűtésszabályozás és mérés már megoldott, vagy a pályázat keretében ezt el fogják végezni.

A – legalább – épületszintű szabályozás és mérés megléte esetén mérhető ténylegesen a homlokzat-hőszigeteléssel és/vagy a nyílászárók cseréjével elérhető energia-megtakarítás, ezzel együtt valósul meg a fűtési számlák értékének csökkenése.

Amennyiben a pályázat benyújtása előtt is már a legalább épületszintű szabályozás és mérés megoldott, annak a pályázatkészítő műszaki szakember által aláírt igazolása szükséges, amennyiben a pályázó homlokzat-hőszigetelésére és/vagy nyílászárók cseréjére pályázik. Az összes hőleadón az egyéni szabályozás és mérés lehetőség megléte is kielégíti az épületszintű szabályozás és mérés feltételt.

3. *Épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, (energia-megtakarítást eredményező) felújítása:*

☞ *Új szellőzőrendszer kialakítása, (lakásonkénti vagy központi) hővisszanyerős szellőzőrendszer kiépítése, vagy a meglévő szellőző rendszerek légtechnikai és tűzbiztonsági előírásokat egyaránt érvényre juttató felújítása, korszerűsítése a szükséges légcseré biztosítása érdekében. Ehhez kapcsolódóan, az aknák falainak megfelelővé tételét, lezárását, aknák szintenkénti szakaszolását, tűzgátló csappantyúk beépítését, valamint amennyiben műszakilag megoldható, a szellőzőcsatorna tisztítását is kötelezően el kell végezni.*

☞ *Meglévő fűtési rendszerek felújítása, korszerűsítése, átalakítása:*

- 1. Az épület (vagy a pályázat tárgyát képező épületrész) hőfogyasztásának szabályozására és mérésére alkalmas eszközök beszerelése.*

Kizárólag a társasház (szövetkezet, önkormányzat) tulajdonában maradó, vagy tulajdonába kerülő szabályozó eszközök felszerelése támogatott.

2. *A lakások hőleadóinak egyedi szabályozásához szükséges berendezések (termosztatikus szelepek) beszerelése.*
3. *A lakások egyedi hőfogyasztásának mérésére, vagy az épület hőfogyasztásának lakásonkénti költségmegosztására alkalmas mérőeszközök (hőmennyiségmérők és/vagy költségmegosztók) beszerelése.*
4. *Az épület közös tulajdonát képező fűtési rendszer átalakítása ezen belül:*
 - a) *strangszabályozó szelepek beépítése, vagy cseréje;*
 - b) *az egycsöves fűtési rendszer átalakítása a hőleadók elé beépített átkötő szakaszokkal, vagy az egycsöves fűtési rendszer helyett új, kétcsöves fűtési rendszer kialakítása.*
5. *Kazánok, hőközpontok energiatakarékos berendezésekre történő cseréje, valamint szükség szerint a fűtési vezeték felújítása, hőszigetelése, cseréje.*

Nem támogatható külön a fűtési vezetékek felújítása, szigetelése, cseréje.

6. *Hőleadók energiatakarékos berendezésekre történő cseréje, valamint szükség szerint a fűtési vezeték felújítása, cseréje.*

Nem támogatható külön a fűtési vezetékek felújítása, szigetelése, cseréje.

A lakásokban lévő hőleadók közül a táv-, vagy központi fűtési rendszer hőleadóinak (radiátorainak) cseréje támogatható. A konvektor az egyedi fűtésű lakás eleme, ezért annak cseréje nem támogatható.

A hőleadók (radiátorok) cseréje nem kötelező, ahhoz támogatás csak akkor nyújtható, ha az épület összes lakásának összes – szakértő által nem megfelelőnek minősített - hőleadója (radiátora) a pályázat keretén belül cserére kerül.

Azoknak a központi fűtési berendezéseknek és rendszereknek korszerűsítése, energiatakarékos berendezésekre történő cseréje támogatható, amelyek nem a hőszolgáltató tulajdonásban vannak.

Nem támogatható a lakások egyedi központi fűtésének (cirkófűtés) kialakítása

Amennyiben a kivitelezés ESCO vállalozási formában történik, abban az esetben megengedett, hogy a tulajdon a törlesztési idő lejártáig ideiglenesen, szerződésben rögzített módon és arányban az ESCO cég tulajdonába kerüljön. A szerződésben rögzíteni kell, hogy legkésőbb mikor (dátummal) kerül a pályázó tulajdonába.

Valamennyi lakásban, lakásonként valamennyi hőleadó (radiátor) elé a hőfogyasztás egyedi szabályozását helyiségenként lehetővé tevő termosztatikus szelepet kell beépíteni. A pályázat benyújtását megelőzően már beépített termosztatikus szelepeket – ha az műszakilag nem indokolt – nem kell újra kicserélni, azaz a korábbi teljesítések a pályázati előírások ellenőrzésekor számbavételre kerülnek.

A fenti III. 3. b) 1-6. pontjaihoz kapcsolódóan kötelezően el kell végezni (és támogatható) az építéssel, felújítással, átalakítással érintett, aknában elhelyezett gépészeti vezetékek aknafalainak megfelelővé tételét, lezárását, aknák szintenkénti szakaszolását, tűzgátló csappantyúk beépítését.

Ⓜ② Hálózati melegvíz-ellátási berendezések és rendszerek korszerűsítése, energiatakarékos berendezésekre történő cseréje, ha szükséges, a melegvíz- és cirkulációs vezetékek hőszigetelése, ezzel egyidejűleg kötelezően elvégzendő (és támogatható) az aknában elhelyezett gépészeti vezetékek aknafalainak megfelelővé tétele, lezárása, aknák szintenkénti szakaszolása.

Ⓜ② A használati melegvíz fogyasztásának lakásonkénti egyedi mérését lehetővé tevő mérőórák felszerelése.

A használati melegvíz fogyasztásának lakásonkénti egyedi mérését kell megteremteni. A Pályázati útmutató szerint a melegvíz fogyasztásának lakásonkénti egyedi mérését lehetővé tevő mérőórák felszerelése támogatható, azaz a meglévő mérőórák cseréjére nem igényelhető támogatás!

Amennyiben a pályázat a használati melegvíz fogyasztásának lakásonkénti egyedi mérését lehetővé tevő mérőórák felszerelésére vonatkozik, a pályázat szerinti épület lakásinak 100%-ában el kell végezni. Értelemszerűen nem kell újabb mérőórákat felszerelni azokban a lakásokban, melyekben ezt a tulajdonosok már saját költségükön korábban megtették. Ebben az esetben a pályázónak nyilatkoznia kell a már felszerelt mérőórák számáról és helyéről.

Ⓜ② Épületek közös részein elhelyezett, illetve azokon áthaladó villamos kapcsoló-biztosító-, főelosztó berendezés korszerű berendezésekre történő cseréje, valamint a lakások mérőórájáig kiépített elosztóhálózat és világítási hálózat teljes felülvizsgálata, felújítása az érvényben lévő szabvány (MSZ EN 2364) követelményei szerint.

A fenti munkák csak abban az esetben támogathatók, amennyiben ezen pontban felsorolt összes munkálatok elvégzésre kerülnek.

Nem támogathatóak a helyreállításhoz kapcsolódó kőműves- és festőmunkák ráfordításai. Az egész lépcsőház kifestése nem minősül helyreállításnak.

✕② Az épület valamennyi felvonójának korszerűsítése, illetve szükség esetén cseréje, csere esetén biztonsági felvonó beépítése.

A felvonó cseréje esetén a biztonsági felvonó beépítése is támogatott, de nem kötelező. Tehát, ha korábban biztonsági felvonó volt az épületben, és a jogszabályok szerint ezt fenn kell tartani, akkor azt is támogatjuk. Ez nem jelenti azt, hogy a felújítás során a hagyományos felvonót biztonságira kell cserélni, de amennyiben műszakilag megoldható és a tulajdonosok úgy döntenek, hogy a hagyományos felvonót cserélik biztonsági felvonóra, ez szintén a támogatható munkák körébe tartozik.

Amennyiben a pályázat műszaki tartalma a Pályázati útmutató III. fejezet 1/b, 2/a, 2/b, 2/c, 2/d, 3/a, 3/b, 3/c és 3/f pontokban leírt munkálatok valamelyikének elvégzésére

vonatkozik, abban az esetben a pályázat benyújtásához a területileg illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóság véleményének beszerzése szükséges.

A www.tuzoltosagbp.hu/ugyintezes/panelprogram.htm honlapon megtalálhatók a Főváros esetében szükséges tűzoltósági vélemény beszerzésének feltételei.

A szakvélemény által előírt, és a pályázattal érintett beruházáshoz kapcsolódó munkálatok azonban NEM elszámolhatóak.

A támogatással érintett munkák tervezésénél figyelembe kell venni a 2008. május 23. napjától hatályos, az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról szóló 9/2008.(II.22.) ÖTM Rendeletben foglaltakat.

A szabályozottól eltérő megoldások esetében az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósághoz történő Eltérési Engedély iránti kérelem benyújtása szükséges

Nem támogatható a fenti III. 3. b), c), d) pontokban leírt, a távfűtőművek tulajdonában lévő berendezések korszerűsítése, cseréje.

4. A megújuló energiafelhasználás növelése, a hagyományos energiahordozók megújuló energiaforrásokkal való helyettesítésére irányuló beruházások az energiatermelésre, a tárolásra, az energia szállítására és a hálózatba való esetleges visszatáplálásra:

- a) Napkollektorok (melegvíz termelésre) telepítése
- b) Napelemek (áramtermelésre) telepítése
- c) Kapcsolt hő- és áramtermelés (földgáz, biogáz) berendezéseinek telepítése
- d) Biomassza (palett/faháncs kazánok, fagázosítással működő rendszerek, stb., különösen napkollektorral párosítva) berendezéseinek telepítése
- e) Hőszivattyú telepítése
- f) Geotermikus rendszerek telepítése
- g) Épületbe integrált mikro szélerőmű (áramtermelésre) telepítése
- h) Egyéb speciális megújuló energiaforrások és tárolók (egyedi elbírálás) telepítése.

A megújuló energiafelhasználást eredményező berendezések és rendszerek kialakítása abban az esetben támogatható, amennyiben azok kizárólag a pályázattal érintett épület tulajdonosainak tulajdonában maradnak.

A műszaki, illetve gazdasági megvalósíthatóságot 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 4. mellékletben („Az 1000 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű épületek alternatív energiaellátásának megvalósíthatósági elemzéséről”) foglaltak szerint kell vizsgálni.

Megújuló energiaforrás létesítése akkor is támogatható, ha helyileg nem az épülethez kötődik, de a felhasználás egyértelműen az érintett lakásokra irányul.

5. Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló vagy árnyékvető szerkezetek beépítése:

Támogatható minden olyan beavatkozás, melynek az épület nyári szoláris terhelését megfelelő mértékben csökkenti anélkül, hogy a téli sugárzási nyereség csökkenne. A szerkezetek támogathatóságához az alábbi feltételek teljesítése és dokumentumok benyújtása szükséges:

- Árnyékoló szerkezetek esetén épületenergetikai szakértő által kiállított nyilatkozat arról, hogy a nyílászáró+árnyékoló együttes alkalmazása esetén a g-érték nem nagyobb, mint 30%. Szükséges továbbá egy olyan, indoklással ellátott nyilatkozat is, mely igazolja, hogy az árnyékoló a fűtési idényben nem csökkenti a nyílászáró árnyékoló nélküli g-értékét.
- Árnyékvető szerkezetek esetén épületenergetikai szakértő által végzett benapozás számítás, mely igazolja, hogy a nyári napforduló idején (jún. 21.) az árnyékvetővel ellátandó nyílászárók középpontjai árnyékolt állapotban lesznek (maximum napi négy óra benapozás megengedett). Szükséges továbbá egy olyan benapozás számítás is, mely igazolja, hogy az árnyékvető december 21-én nem csökkenti a benapozottságot.

Gépi hűtés, klimatizálás nem támogatható. Külső árnyékoló, árnyékvető szerkezetek beépítése általában építési engedélyköteles tevékenység!

6. Az épületek lodzsáinak beüvegezése a szoláris nyereségek passzív hasznosítására:

Minden olyan megoldás támogatható, melynek kedvező energetikai hatása a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet alapján kimutatható és nyáron nem fokozza a túlmelegedést, azaz a lodzsa átszellőzése biztosítva marad. A beüvegezett lodzsának fűtetlennek kell maradni. A számításban az indirekt sugárzási nyereség meghatározása a következőképpen történhet:

- a. a 2. függelékben ismertetett számítás, vagy
- b. az MSZ-EN832 szerinti számítás, vagy
- c. a nemzetközi gyakorlatban elfogadott valamely szimulációs program segítségével.

Beüvegezés: a teljes nyílászáró szerkezet beépítése támogatható.

Amennyiben a lodzsa beüvegezésre kerül, a lodzsán belüli nyílászárók nem minősülnek külső nyílászárónak, ezért ezek cseréje nem támogatható. Lodzsák beüvegezése kizárólag az illetékes építésügyi hatóság engedélyével végezhető. A pályázónak, és az építésügyi hatóságnak mérlegelnie kell a lodzsák beüvegezésének tűzvédelmi következményeit. A loggiák beüvegezése kizárólag a tűzvédelmi hatóság pozitív véleményezésével támogatható.

A számítást épületenergetikai szakértőnek kell végezni és az eredményt át kell vezetni a KESZ_panel.xls felújított állapotra vonatkozó változatába az indirekt szoláris nyereség mezőbe. Szükséges továbbá egy épületenergetikai szakértő által kiállított nyilatkozat arról, hogy a nyári komfort szempontjából a megoldást megfelelőnek ítéli.

A fenti III. bekezdés 1-6. pontok alatt felsorolt, betűvel jelölt alpontokban megjelölt

munkálatok bármelyikére – egy pályázatban többre is – lehet pályázni.

IV. A pályázat tárgya és benyújtásának módja

1. A pályázat tárgya:

A pályázat keretén belül támogatható az 1992. július 1. előtt kiadott építési engedély alapján iparosított technológiával épített lakóépületek energia-megtakarítást eredményező felújítása, illetve ezen lakóépületek gépészeti rendszereinek, berendezéseinek felújítása és korszerűsítése, valamint megújuló energiafelhasználás növelése céljából történő berendezések telepítése. A pályázat szempontjából iparosított technológiával épült lakóépületnek tekintendő a panel, a közép- és nagyblokk, az alagútszalu, az öntött, a vasbeton vázas és az egyéb, előregyártott technológia felhasználásával épített lakóépület.

Az 1992. július 01. előtti dátumot az indokolja, hogy ekkor lépett hatályba az akkor új hőtechnikai számítási szabvány. A vonatkozó magyar hőtechnikai szabvány: MSZ-04-140-2:1991 Épületek és épülethatároló szerkezetek hőtechnikai számításai.

Az 1992. július 01. után kiadott építési engedély alapján épült iparosított technológiával készült lakóépületek nem nyújthatnak be pályázatot.

Előre gyártott beton, vasbeton, vagy feszített beton szerkezetnek tekinthetők az épületeknek azok a szerkezeti részei, amelyeket gyárban, telepített üzemben, vagy az építkezés helyszínén állítanak elő, és amelyeket a beton részleges, vagy teljes megszilárdulása után építenek be végleges rendeltetési helyükre.

Az előregyártás módjai különbözők lehetnek:

- **Üzemi előregyártás, a nagy sorozatban készülő, tipizált szerkezetek, ill. szerkezet-rendszerek gyártásával foglalkozik. Ez magas fokon gépesített, telepített ipar.**
- **Segédüzemi előregyártás, kis sorozatú, egyedi jellegű elemek gyártása az építőipari vállalatok telepített üzemeiben.**
- **Helyszíni előregyártás, a nagy súlyuk miatt nem szállítható elemek, az építési helyszínen történő gyártását jelenti.**

A magyarországi előre gyártott elemek közül a pályázat szempontjából figyelembe vehető:

- **Többszintes épületvázak (homlokzati főfalak)**
- **Blokkos építés**

A blokkos építési eljárás kézi falazóelemeknél nagyobb, rendszerint fél vagy egész emelet magasságú építőelemeket tartalmaz.

A közép- és nagyblokkok mérethatárait a moduláris tervezés elvei alapján állapították meg. Egy emeletmagasságon belül a középblokkos falban két sor, a nagyblokkos falban egy sor blokkelem helyezkedik el. A blokkelemek egymáshoz kapcsolása a függőleges illesztési oldalakon kialakított hornyok habarccsal való kitöltésével történik. A vízszintes hézagokba ugyancsak folytonos habarccstöltés kerül.

A blokkos építés főbb jellemzői:

- **egyrétegű, általában homogén, vasalatlan, nagyméretű fél vagy egész emeletmagasságú építőelemek alkalmazása,**

- üzemi előregyártás, gépesített, viszonylag gyors helyszíni építési munka,
- az épület össz-súlyának kb. 15 %-os csökkentése,
- az építés során falazatba kerülő nedvesség csökkentése,
- a gazdaságos és olcsó építőanyagok felhasználási lehetősége,
- a blokkelemek utólagos felületképzést (vakolást) igényelnek.

A blokkok jellemző típusai:

- üreges kerámia kézi falazóelemekből előrefalazott téglá középblokk
- könnyűbeton előregyártott közép- és nagyblokk

A blokkos fal építése a fogadósínt pontos kialakításával, majd erre a függőleges blokkok elhelyezésével kezdődik. Először a sarok és töréspontokon a vezérelemet helyezik el, - helyzetüket ellenőrzik, - majd a vezérelemekhez illesztett vezetősín mellé beemelik a közbelső blokkokat. A blokk alá, közvetlenül az elhelyezés előtt, ágyazati habarcsot terítenek, ezután csótámaszokkal a blokkokat megtámasztják. Ékek segítségével beállítják, majd a támaszokkal végleges helyzetben rögzítik az elemeket. A függőleges hézagokat először kikenik, majd a hézagokba felülről H 25 habarcsot öntenek, és azt tömörítik. A falegyen elérésekor az összes síkot és szintet ellenőrzik. A habarcs megkötése után a rögzítő csótámaszokat leszerelik, majd a falegyen szintjeit habarcssterítéssel vízszintesre képezik ki. Ezután következik a födempallók és lépcsőelemek beemelése. A födémszakaszok elhelyezése után a pallók hézagait kibetonozzák, majd a koszorúk zsaluzása, vasszerelése és betonozása következik.

Vasbeton vázak

E szerkezetek építhetők monolit szerkezetként, részleges előregyártással, és előregyártott elemekből.

A monolit vasbetonvázak esetében a szerkezet pillérekre támaszkodó hossz-, illetve harántirányú vázgerendákból és azokra felfekvő födéből áll, vagy a pillérekre közvetlenül terhelő lemezekkel épül meg. A monolit vasbeton vázak hagyományos kitöltő falakat, előregyártott, réteges homlokzati paneleket és könnyű, üvegezett függönyfalakat egyaránt képesek befogadni. A belső térosztás vakolatmentes, szerelt válaszfalakkal készül.

A részleges előregyártás jellemzője, hogy a pillér és a vázgerenda monolit szerkezetként készül, az előregyártás a födémekre korlátozódik.

Az előregyártott vasbeton vázak esetében az épület teherhordó elemei, térhatároló és térosztó szerkezetei az „építőszekrény” elvén alkalmazhatók.

A 121/2009. (VI. 11.) Korm. rendeletben nevesített pályázatok értékelésénél 21. § (1) és (2) fejezetének előírásait kell alkalmazni.

*A pályázat tárgya csak teljes épület, vagy dilatációval határolt épületrész (a továbbiakban: **épület, vagy épületrész**) lehet.*

- Amennyiben egyazon épületben lévő, külön-külön dilatációval határolt, de egymással nem érintkező szekciókból álló két, vagy több épületrész kíván támogatásra pályázni, ez esetben annyi pályázat benyújtása szükséges, ahány egymással nem érintkező épületrész kíván pályázni.*
- Az egy helyrajzi számon nyilvántartott, több különálló épületből álló tulajdon esetében egy pályázat tárgya csak egy épület lehet, tehát annyi pályázatot kell benyújtani, ahány épület felújítását tervezik.*

Az egy helyrajzi számon nyilvántartott, több épületből álló társasház vagy lakásszövetkezeti tulajdon esetében egy pályázat tárgya egy épület lehet. Ennek alapján egy 60 lakásos lakásszövetkezet, ha az 10 darab egyenként 6 lakásos épületből áll, akkor a lakásszövetkezet pályázhat, de épületenként külön pályázatot kell benyújtania.

Amennyiben egy épületben több társasház található (pl. lépcsőházként), akkor annyi pályázat nyújtható be, ahány társasház van az épületben.

Két épület közötti elválasztó rész abban az esetben minősül dilatációs résznek, amennyiben az valóban dilatáció funkciót lát el (például az épület hossza, vagy konfigurációja miatt, a dilatáció káros következményeinek elhárítása céljából kialakított dilatációs rész esetében). Tehát, ha két különálló épület sarkai érintkeznek, az nem tekinthető dilatációs résznek, ezért külön pályázatot kell benyújtani épületenként.

- c) *A pályázó pályázatával ugyanazon épületre, épületrészre vonatkozóan, egy évben egyszer nyerhet el támogatást.*

2. *A pályázat benyújtásának módja:*

A pályázat lehet kétlépcsős, vagy egylépcsős:

- a) *Kétlépcsős a pályázat, ha a pályázatot az önkormányzat is támogatja.*

Ebben az esetben az önkormányzat nyilvános pályázatot ír ki az iparosított technológiával épített lakóépületek széndioxid-kibocsátás csökkentést eredményező energiatakarékos felújításának önkormányzati támogatására, amelyben meghatározza a nyújtani kívánt támogatás mértékét, formáját és feltételeit, továbbá az önkormányzati közreműködés módját, eszközeit.

Az önkormányzatnak az eljárás során az Ámr. előírásait kell betartania. A pályázathoz nem kell csatolni az önkormányzat rendeletét, pályázati kiírását.

Első lépcsőként a pályázó társasházak és lakásszövetkezetek a felújítási pályázatot az önkormányzat felé nyújtják be, amennyiben vállalják a felújítási költségek minimálisan az önkormányzati pályázatban megjelölt mértékű saját erőből történő finanszírozását.

*Az önkormányzati döntést követően második lépcsőben az önkormányzat által is támogatott pályázatokat – az önkormányzat dokumentumaival kiegészítve – **a pályázó társasházak, ill. lakásszövetkezetek továbbítják** a ZBR pályázati rendszerébe.*

- b) *Egylépcsős a pályázat, ha a pályázó a tulajdonában lévő épületre vonatkozóan vállalja a teljes felújítási költség állami támogatáson felüli részének saját erőből történő finanszírozását, és a pályázatát közvetlenül nyújtja be a ZBR pályázati rendszerébe.*

Egylépcsős a pályázat társasházak/lakásszövetkezetek esetében, ha

- az önkormányzat nem ír ki pályázatot, mert nem tudja, vagy nem kívánja támogatni a felújítást;
- az önkormányzat ír ki pályázatot, de mindegyiket nem tudja támogatni; (Ebben az esetben javasoljuk a pályázóknak, hogy a **4. sz. melléklet** mindkét változata szerint hozzanak közgyűlési határozatot a vállalt saját erő mértékéről.)
- az önkormányzat ír ki pályázatot, de a társasház vagy lakásszövetkezet nem kíván részt venni az önkormányzat által kiírt pályázaton, és vállalja a teljes felújítási költség állami támogatáson felüli részének saját erőből történő finanszírozását.

Ha az épület lakásai teljes egészében önkormányzati tulajdonban vannak, de az épületben egyéb tulajdonban lévő nem lakáscélú helyiségek (üzletek, irodák, raktárak, stb.) is vannak, az önkormányzat közvetlenül nyújthatja be a pályázatát azzal a feltétellel, hogy a nem lakáscélú helyiségekre jutó ráfordításokhoz nem igényelhet támogatást, de a pályázatnak ezen ráfordításokhoz kapcsolódó forrásait is biztosítania kell vagy saját forrásai vagy a nem lakáscélú helyiségek tulajdonosainak befizetései alapján. (A közgyűlés, ill. képviselő-testület határozatában a teljes bekerülési költségről is határozni kell.)

A pályázat benyújtása elektronikus és postai úton történik. A pályázati adatlapokat a pályázó a www.kvvmfi.hu és www.kvvm.hu oldaláról tudja letölteni. A kitöltött pályázati adatlapot a pályázó, a www.mo.hu ügyfélkapu dokumentum feltöltő segítségével juttatja vissza a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóságának (KvVM-FI). (Csak az adatlap benyújtása és a KESZ_panel.xls benyújtása történik elektronikusan az egyéb benyújtandó dokumentumok postán).

A pályázat benyújtását végezheti a pályázó vagy a pályázó megbízottja (a megbízás tényét hitelesen, írásban igazolni kell), de a szerződést a pályázó személyesen írja alá, és a felelősség őt terheli.

V. A támogatható és nem támogatható költségek meghatározásának szabályai

Teljes felújítási költség alatt a pályázat szerint elvégezni tervezett munkálatok általános forgalmi adót is magában foglaló költségeit kell érteni, beleértve a pályázat által nem támogatható ráfordításokat is.

A támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség a teljes felújítási költség és a támogatásból nem fedezhető költségek különbsége.

A pályázó a támogatott program lebonyolításáért felelős felsőfokú építőipari végzettséggel rendelkező szakértőt köteles kijelölni, aki a beruházást saját hatáskörben, folyamatosan ellenőrzi (így különösen a tervezést, előkészítést, lebonyolítást, a megvalósulás műszaki és

minőségi követelményeinek betartását, illetve az egyéb hatósági engedélyek beszerzését) és ellátja a támogatással kapcsolatos ügyintézés, kapcsolatot tart a - minisztérium részéről - a pályázatkezelés operatív feladatellátásával megbízott KvVM-FI Pályázati Koordinációs Irodával (PKI-val) vagy az egyéb közreműködő szakértői szervezettel.

Kizárólag a III. fejezet 1-6 pontjában felsorolt munkák támogathatóak.

A támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség:

A beruházás költségvetésében csak a számlákkal azonosított és igazolt azon költségek számolhatók el, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a projekt végrehajtásához, megfelelnek az elvárt minőséget nem sértő költséghatékonyság elvének és nem haladják meg az adott piacon általánosan elfogadott mértéket.

A pályázathoz postai úton megküldendő tételes, árazott beruházási költségvetésnek a kvvm_kac_zbrm adatlapban feltüntetett pénzügyi összesítő összegekkel összhangban kell lennie. Kizárólag a tervezett, támogatható (III. pontban részletezett) munkálatokhoz kapcsolódó épületszerkezeteket érintő munkatételek támogathatók. A tételes költségvetés és a tételes árajánlat helyettesítheti egymást.

A beruházás elszámolásánál kizárólag számlákkal igazolt tételek vehetők figyelembe.

A „költséghatékonyság” vonatkozásában az átlagos piaci áraktól kirívóan eltérő árak az elbírálás során hátrányba kerülnek. Ezért javasoljuk, hogy a költségvetésbe ne építsenek be a támogatható költségek közé nem támogatható költségeket.

Pályázni csak a kereskedelmi forgalomban kapható új berendezések, készülékek és anyagok beépítésével lehet. A program megvalósítása során kizárólag az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának szabályairól szóló jogszabályok szerinti megfelelőségi igazolással rendelkező anyagokat, termékeket lehet felhasználni.

Támogatásból nem fedezhető költségek:

Nem számolhatók el azok a költségek, amelyek a pályázati cél megvalósításával nincsenek közvetlen kapcsolatban, mint például az engedélyezéssel kapcsolatos költségek, a hálózat fejlesztési hozzájárulás, továbbá olyan költségek, amelyek nem szolgálják az energiahordozó-megtakarítást. Nem számolhatók el a pályázat elkészítésével kapcsolatos költségek (pl. energetikai szakértői díj, tervezési költségek, szakvélemények költségei, tulajdoni lap, postaköltségek, stb.).

Nem elszámolhatóak továbbá az ún. járulékos költségek, melyek alatt értendők a közvetlenül energia-megtakarítást nem eredményező, a támogatott munkák teljessége érdekében szükséges, kapcsolódó helyreállítási, felújítási munkák (szerkezetek le és visszaszerelése, az egységes megjelenítés érdekében történő munkák, pl. mázolás munkák rácson, korláton).

Nem elszámolható költségek:

- a) az ugyanazon épületben lévő, nem lakáscélú önálló albetétek energia-megtakarítást eredményező felújításának, korszerűsítésének költségei;
- b) a lakások energia-megtakarítást nem eredményező felújítási munkálatainak költségei;

- c) a pályázat elkészítéséhez kapcsolódó ráfordításoknak az általános forgalmi adót is tartalmazó költségei (pl. a pályázat sokszorosításának költségei, postaköltség);
- d) a közbeszerzési eljárással kapcsolatos költségek (pl. tanácsadó és hirdetmények díja);
- e) a hálózatfejlesztési hozzájárulás költsége;
- f) a távfűtőművek tulajdonában lévő berendezések korszerűsítése, cseréje.

A pályázathoz csatolt árajánlatnak megfelelően részletezettnek kell lenni ahhoz, hogy a fentiek alapján meghatározott elszámolható költségek besorolását meg lehessen állapítani. Nem elszámolhatóak azok a költségek, melyek a pályázat benyújtása előtt keletkeztek, mert megkezdett projekt nem támogatható.

A támogatásból nem fedezhető költségeket a pályázónak saját forrásaiból kell biztosítania.

A tervezett, támogatható (III. pontban részletezett) munkálatokhoz kapcsolódó épületszerkezeteket nem érintő munkatételek nem támogathatók.

Nem támogathatóak a járulékos valamit kapcsolt munkák. Nem támogathatók a hatóságok (Tűzoltóság, gázművek, építési hatóság) által előírt, és kötelezően elvégzendő munkálatok.

Ha a pályázattal érintett épületben az ingatlan-nyilvántartásban nem lakásként nyilvántartott önálló helyiségek is vannak, a teljes felújítási költséget – ezen belül a kivitelezési költségeken túl a tervezési, műszaki ellenőrzési és minden egyéb költséget is – csak abban az esetben kell megosztani a lakások és a nem lakáscélú helyiségek között, ha az ingatlan-nyilvántartásban nem lakásként nyilvántartott önálló helyiségek (például lakások átalakításával létrejött üzlet, orvosi rendelő, könyvtár stb.) az épület valamely lakószintjén helyezkednek el és a pályázat szerinti munkálatok ezeket a helyiségeket közvetve, vagy közvetlenül érintik (pl. tető hő- és vízszigetelése, lakások nyílászáróinak cseréje, lakószinti homlokzatok hőszigetelése stb.). Ebben az esetben az ingatlan-nyilvántartásban nem lakásként nyilvántartott önálló helyiségekre jutó költségekhez nem igényelhető támogatás.

Ha az ingatlan-nyilvántartásban nem lakásként nyilvántartott önálló helyiségek nem az épület valamely lakószintjén, hanem például a pince-, vagy lakásokat nem tartalmazó fogadósinten (például garázsban) helyezkednek el, és a pályázattal érintett munkálatok ezeket a helyiségeket közvetlenül nem érintik (például lakások és lépcsőházak nyílászáróinak cseréje, lakószinti homlokzatok szigetelése, tető hő- és vízszigetelése, az első fűtött lakószint alatti földem hőszigetelése stb.), úgy a teljes – a pályázat egyéb előírásai szerint támogatható – felújítási költség teljes egészében támogatható.

Javasoljuk, hogy ilyen esetben a támogatásból nem fedezhető munkálatokra önálló szerződést kössenek, vagy a szerződésen belül egyértelműen – tételes költségvetéssel alátámasztottan – különítsék el ezeket a ráfordításokat. Ezekre a vállalkozóktól önálló számlákat kérjenek be, vagy a számlákon belül ezeket a ráfordításokat egyértelműen különítsék el a teljesítés során annak érdekében, hogy a támogatásból nem fedezhető ráfordítások a szerződések és a teljesítések

ellenőrzése esetében is egyértelműen elkülöníthetők legyenek egymástól mind tartalmuk, mind összegük alapján.

3. Egyéb, az elszámolható költségekkel kapcsolatos előírások:

- pályázatot benyújtani a meglévő állapothoz képest energetikai szempontból hatékonyabb állapotot eredményező korszerűsítés céljából lehet (új építésekkel, bővítésekkel ebben a konstrukcióban nem lehetséges pályázni, pontosabban a támogatási összeg meghatározása a felújítás előtti lakott alapterület alapján történik).
- az épületburkot érintő beavatkozások (hőszigetelés, nyílászáró csere) esetén be kell tartani a 7/2006 (V.24) TNM rendelet 1. szintű (hőátbocsátási tényezőkre vonatkozó) követelményeit.
- A program megvalósítása során kizárólag az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának szabályairól szóló jogszabályok szerinti megfelelőségi igazolással rendelkező anyagokat, termékeket lehet felhasználni.

VI. A pályázattal elnyerhető támogatás

1. Támogatás formája:

A pályázaton az iparosított technológiával épült lakóépületek széndioxid-kibocsátást és energia-megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának bekerülési költségéhez utólagos, teljesítés arányos, **vissza nem térítendő állami támogatás** igényelhető.

A pályázónak a teljes felújítási költség és a támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség megosztását a pályázatban be kell mutatnia. (a pályázati adatlaphoz csatolt tételjegyzéken).

„Tételjegyzék” a kvvm_kac_zbrm adatlapban feltüntetett pénzügyi összesítő. Ezen kívül postai úton beküldendő a tételes költségvetés vagy árajánlat is.

A támogatás egyszer megítélt összeg, ha a pályázónak a pályázatban megjelölttől eltérő, pótlólagos költségei merülnek fel, akkor azok megfizetésére a pályázó köteles, az állami támogatás összege nem emelkedik.

Ha a beruházás megvalósítása során a beruházás költségei a támogatásban részesített pályázatban megjelölt költségeknél alacsonyabbak, az állami támogatás összege ezzel arányosan csökken.

2. Vissza nem térítendő állami támogatás mértéke:

A támogatási rendszer úgy lett kialakítva, hogy komplex felújításokra motiváljon, felkínálva a KlímaBÓNUSZ kiegészítő támogatás lehetőségét a pályázóknak. Ennek megfelelően a támogatás többszintű, az alábbiak szerint:

Alaptámogatás (intézkedés alapú támogatás)

Valamennyi érvényes pályázat esetén igénybe vehető állami támogatás, melynek mértéke a támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség egyharmada, de lakásonként legfeljebb 500.000,- Ft lehet.

KlímaBÓNUSZ támogatás (hatékonyság alapú támogatás)

Amennyiben az épület a felújítás eredményeképpen teljesít egy előírt energetikai célkategóriát, akkor jogosult a KlímaBÓNUSZ támogatásra is. A támogatás mértéke az elért kategóriától függ, mértéke a beruházási költség kb. 10-27%-a. A célzott kategória lehet C, B, A és A+, A++ (lásd útmutató **I. sz. függelék**). Az elnyerhető támogatás mértéke nagyobb, ha magasabb kategóriába kerül az épület. A százalékban kifejezett támogatási arány egyre nagyobb, ha az elért kategória magasabb. Amennyiben az elért kategória nem éri el a C kategóriát, a pályázó nem jogosult a KlímaBÓNUSZ támogatásra. A kategóriába sorolás a 7/2006 (V.24.) TNM rendelet szerinti épületenergetikai számítás alapján történik, melyet a KESZ_panel.xls segítségével kell elvégezni.

Az energetikai besorolás meghatározásánál az épület egészét kell figyelembe venni.

Fenti feltétel abban az esetben is érvényes, ha az épületnek csak egy része a pályázat tárgya.

A lakásszövetkezeteknek és a társasházaknak a felújításra vonatkozó döntést a rájuk vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően kell meghozniuk. A támogatás megpályázására vonatkozó közgyűlési határozatról szóló jegyzőkönyv kivonatát a pályázati dokumentációkhoz mellékelni kell.

A KlímaBÓNUSZ támogatást az elért kategória függvényében az alábbiak szerint alakul:

Célkategória	ZBR támogatás	ZBR támogatás maximuma
C	10%	200.000 Ft/lakás
B	15%	300.000 Ft/lakás
A	20%	400.000 Ft/lakás
A+	25%	700.000 Ft/lakás
A++	27%	1.000.000 Ft/lakás

Támogatási séma

A költségmegosztás a támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség vonatkozásában tehát a következő:

alap állami támogatás **legfeljebb a bekerülési költség egyharmada,**
de nem haladhatja meg az 500.000,- Ft/lakás
összeget,

kiegészítő állami támogatás
(KlímaBÓNUSZ)

hatékonyságtól függően **a bekerülési költség**
kb. 10-27%-a (D vagy rosszabb kategória esetén 0
%-a)

önkormányzati támogatás
és a pályázó saját ereje együtt

a bekerülési költség fennmaradó hányada

Az önkormányzat, mint támogató – az adott épület, épületrész esetében – a pályázó kedvezményezettől részben vagy egészben átvállalhatja a pályázót terhelő saját részt. Ahol az önkormányzat nem biztosít támogatást, a pályázó kedvezményezettnek kell vállalnia a bekerülési költség állam által nem támogatott hányadának biztosítását saját erőként.

A pályázatban igényeltnél alacsonyabb összegű támogatásról nem hozható döntés. A döntés vagy minden pénzügyi paraméterével együtt támogatja a pályázatot, vagy elveti azt.

Az igényelt állami támogatás lakásonkénti mértékénél minden esetben a pályázattal érintett lakások száma vehető figyelembe.

A pályázó a felújítás után tételes elszámolást nyújt be a támogatási szerződésben leírtak szerint.

3. Az önrész összetétele:

A pályázati dokumentumoknál ismertetett pályázati adatlap (kvvm_kac_zbrm) szerint szükséges kitérni a beruházás pénzügyi részleteire.

Az önrész a projekt finanszírozásában a vissza nem térítendő alap és KlímaBÓNUSZ támogatáson felüli rész, amelyet a pályázónak kell biztosítania.

Az önrész saját forrásból és egyéb forrásból áll. A saját forrás lehet készpénz, bankbetét, értékpapír, ESCO típusú vállalkozói szerződés által biztosított fedezet. Az egyéb forrás pedig lehet támogatás és nem támogatás (pl. kölcsön). A saját forrás meglétét a pályázó a pályázati adatlapon igazolja, továbbá nyilatkozik az egyéb rendelkezésre álló vagy igényelt támogatási forrásról, például az önkormányzati hozzájárulásról.

A pályázónak határozatot kell hoznia arról, hogy nyertes pályázat esetén az általa készpénzben vállalt saját erőt elkülönített számlán helyezi el, és a pályázat szerinti munkálatok elvégzéséhez a munkaterületet biztosítja.

VII. A pályázat felépítése, benyújtásával kapcsolatos tudnivalók

A pályázat felépítése:

A pályázat az alábbi fő részekből áll:

- *formanyomtatványok*
 - *önkormányzat dokumentumai*
 - *műszaki dokumentumok*
 - *melléletek*

A postai úton beküldendő pályázati anyagot az alábbi kötelező tartalommal kell összeállítani:

Formanyomtatványok:

1. *I. Összefoglaló adatlap (1. számú melléklet) (CD lemezen is kérjük beküldeni)*
2. *Adatlap az épület állapotáról és a tervezett felújításokról (2. számú melléklet) (CD lemezen is kérjük beküldeni)*
3. *Adatlap a támogatási döntésről (3. számú melléklet)*
4. *A lakóközösség határozata (4. számú melléklet)*
5. *A pályázat tartalomjegyzéke (5. számú melléklet)*

Önkormányzat dokumentumai:

6. *Formanyomtatvány: II. Összefoglaló adatlap, ha az önkormányzat támogató (1/A. számú melléklet)*
7. *Önkormányzati határozat a 6. számú melléklet szerinti kötelező tartalommal*

Műszaki dokumentumok:

8. *Energia-megtakarítást célzó felújítási koncepcióterv. A koncepciótervet szintén csak épületenergetikai szakértő készítheti (10. számú melléklet alapján).*
9. *Napkollektoros vagy fotovoltaiikus rendszerek telepítése esetén kézi vagy szoftveres számítás arról, hogy a napelemek / napkollektorok milyen hányadát biztosítják az épület energiaigényének, illetve, hogy mire fordítódik ez az energia. A számítást épületenergetikai szakértőnek kell elkészíteni.*
10. *Nyári hővédelmi intézkedés esetén épületenergetikai szakértő által végzett számítás, illetve nyilatkozat a választott rendszer megfeleléséről (benapozás vizsgálat).*
11. *Lodzsák, erkélyek beüvegezése esetén épületenergetikai szakértő által végzett számítás az indirekt sugárzási nyereségekről és nyilatkozat a nyári komfortról.*
12. *A pályázattal érintett épület vagy épületrész felmérési tervrajzai vagy eredeti tervei (eltérő szintek alaprajzai, homlokzatok felmérési rajzai) a dilatáció helyének megjelölésével, ha a felújítás nem építési engedélyköteles. Homlokzati felmérési rajzok helyett gépészeti felújításnál eredeti (rég) gépészeti tervek, metszetek és eltérő szintek gépészeti rajzai is elfogadhatók.*

13. A pályázattal érintett épület vagy épületrész építési engedélyezési tervdokumentációja, ha a felújítás építési engedélyköteles.

Az építési engedélyezési dokumentációnak tartalmaznia kell a tételes költségvetést. Amennyiben a beruházás nem építési engedély köteles, akkor a tételes költségvetés vagy kivitelezői árajánlat kell, hogy beküldésre kerüljön.

14. A jogerős építési engedély hiteles másolata, vagy a benyújtásról szóló igazolás, ha a felújítás építési engedélyköteles, ellenkező esetben a területileg illetékes önkormányzat nyilatkozata arról, hogy a pályázat szerinti felújítás nem építési engedélyköteles.

15. Az épület állékonyságára vonatkozó statikai szakvélemény, mely a pályázat benyújtásától számított 2 évnél nem régebbi (9. sz. melléklet alapján).

16. Homlokzat hőszigetelése esetén, a területileg illetékes önkormányzat nyilatkozata arról, hogy a színdinamikai terv engedélyköteles-e. **Amennyiben engedélyköteles, a jogerős engedélyezési terv és az engedélyezési határozat benyújtása a Támogatási szerződés megkötésének egyik feltétele.**

17. Nyílászáró energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje esetén a tervezőnek nyilatkoznia kell, hogy a beavatkozás után a lakások légcseréje megfelelő lesz. Ezt a nyilatkozatot a tervező helyett az épületenergetikai szakértő is átvállalhatja. Amennyiben gáztüzelő berendezés van a lakásban, akkor a területileg illetékes gázszolgáltató engedélye is szükséges arra vonatkozóan, hogy az adott gázüzemű berendezés a megváltozott feltételek mellett is üzembiztos.

18. A területileg illetékes önkormányzati tűzoltóság véleménye, amennyiben légcsatorna hálózat kiépítése vagy átépítése, illetve ha új homlokzati réteg a tűzterjedés kockázatának megváltozását okozza.

19. A pályázattal érintett épület 30 napnál nem régebbi tulajdoni törzslapja (kétlépcsős pályázat esetén az önkormányzathoz beadott pályázat benyújtásának időpontjában, melyet igazolni szükséges).

20. Az illetékes földhivatal által kiadott térképmásolat.

21. Tervezett kedvezményezetti hitelfelvétel esetén a hitelintézet szándéknyilatkozata a hitelnyújtásról, mely összegszerűen is megjelöli a hitel összegét.

22. A pályázó és más szervezetek együttműködése esetén az együttműködés tartalmát szabályozó megállapodás, előszerződés, vagy szándéknyilatkozat, amennyiben a pályázó önerejét részben vagy egészben az együttműködő cég biztosítja (pl. ESCO cég).

23. A támogatás megpályázására vonatkozó közgyűlési határozatról szóló jegyzőkönyv kivonata.

4. A pályázat benyújtásával kapcsolatos követelmények:

a) A pályázat magyar nyelven, részben postai úton (kizárólag a pályázati formanyomtatványokon), részben elektronikus úton nyújtható be.

- b) A pályázatot a pályázati útmutatóban közölteknek megfelelően, hiánytalanul, azaz a pályázati formanyomtatványok minden kérdésére választ adva, és az előírt dokumentumok csatolásával kell benyújtani.

A formanyomtatványok sem tartalmában, sem alakjában nem változtathatóak, kivéve, ha egy adott helyen erre külön lehetőség van megjelölve. Változtatás esetén a pályázat – feldolgozására nincs lehetőség – elutasításra kerül.

Elektronikus benyújtás:

a kötelező dokumentumok, melyeket a pályázóknak elektronikusan az ügyfélkapun keresztül kell eljuttatni, az alábbiak:

- **pályázati adatlap** (kvvm_kac_zbrm), amely magába foglalja az elektronikus nyilatkozatokat, a teljesítéssel kapcsolatos információkat, a megvalósítás adatait és pénzügyi részleteit. A pályázati adatlaphoz csatolni kell **4-5 fényképet** az épületről, amelyen az épület jelenlegi állapota jól látható. Csatolni szükséges továbbá a KESZ-eredeti és KESZ-tervezett állapotra vonatkozó „Környezetvédelmi – Energetikai” számításokat tartalmazó xls fájlokat.
- **Környezetvédelmi - Energetikai számítás az eredeti állapotról** (KESZ_panel_eredeti.xls számítást tartalmazó xls file).
- **Környezetvédelmi - Energetikai számítás a tervezett állapotról** (KESZ_panel_tervezett.xls számítást tartalmazó xls file).

Az elektronikusan benyújtott adatlap adatai nem módosíthatóak. Amennyiben a postai úton beküldött dokumentumoktól a hiánypótlást követően is eltérőek, az adatok nincsenek összhangban, a befogadott pályázat kizárásra kerül.

Megjegyzések:

- A Környezetvédelmi - Energetikai számításokat a 7/2006 (V.24.) TNM rendelet szerint az eredeti és a tervezett állapotra a KESZ_panel.xls programmal kell végezni. A számítást csak az Magyar Mérnöki Kamara vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő ENt-SzK vagy SZÉSZ8 kategóriájú, épületek energetikai tanúsítására jogosult, illetve épületenergetikai szakértő (továbbiakban: épületenergetikai szakértő) végezheti. A szakértők listája a két kamara honlapján található (www.mek.hu, www.mmk.hu). Az épületenergetikai szakértő feladatait a **7. függelék** részletesebben ismerteti. A számításhoz szükséges üres KESZ_panel.xls forrás file a www.kvvmfi.hu és www.kvvm.hu oldalakról tölthető le.
- Ha az épületenergetikai szakértő a KESZ_panel.xls programmal végzett számítása során valamely pontokon részletes módszerrel élt, akkor a bemenő adatokat alátámasztó igazoló háttérszámításokat, illetve igazoló dokumentumokat csatolni kell.
- A Környezetvédelmi - Energetikai számításokat tartalmazó file-okat a pályázati adatlap mellékleteiként kell csatolni. A mellékletek kiterjesztése képfórmátum.

A pályázat nyilvántartásba vételétől (befogadásától) számított **8 napon belül, a pályázónak postai úton további dokumentumokat kell benyújtani**, melyeknek tartalmazniuk kell a pályázati azonosító számot, amit a fogadó rendszer automatikusan generál és érkezettéskor megküld a pályázónak.

Amennyiben a postai úton benyújtandó dokumentumok nem kerülnek 8 napon belül igazolt módon benyújtásra (postai feladás dátuma), akkor a pályázat kizárásra kerül.

Kizáró feltételek

Nem bírálható el az a pályázat,

- amely nem illeszkedik a lakóépületek pályázati útmutatóban meghatározott témakörök egyikéhez sem,
- amelyet nem a támogatásra jogosult nyújtott be,
- amely nem felel meg a felhívásban és a pályázati útmutatóban előírt formai és tartalmi feltételeknek,
- amelynek benyújtója a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül az államháztartás alrendszereiből juttatott támogatással/támogatásokkal összefüggésben a támogatási szerződés(ek)ben vállalt kötelezettségeit nem teljesítette,
- amelynél a pályázónak az államháztartás alrendszereiből folyósított támogatásból eredő lejárt, és ki nem egyenlített tartozása van,
- amennyiben a pályázónak lejárt köztartozása van (például: adó, tb., vámtartozás).

Nem támogatható az a pályázat,

- amely az Ámr. 81. § (2)-(3) bekezdésében foglaltak értelmében kizárásra került,
- amely a pályázat benyújtását megelőzően megkezdett beruházás megvalósítására irányul,
- amelynek benyújtója nem felel meg a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvényben meghatározott feltételeknek.

5. Pályázati díj:

A pályázónak pályázati díjat nem kell fizetni.

6. Benyújtás helye és formája:

A pályázat benyújtása elektronikus úton, a Minisztérium honlapján e célra kialakított hozzáféréseken keresztül lehetséges. Az elektronikus benyújtás esetén a pályázat automatikusan iktatásra kerül.

A letöltött adatlapokat és mellékleteit az általános nyomtatványkitöltő alkalmazás használatával (AbEV.exe) a pályázónak kell kitöltenie, majd azt az ügyfélkapun keresztül a dokumentum feltöltő alkalmazás segítségével feltöltenie a kormányzati portálra (www.mo.hu).

A pályázattal kapcsolatos postán beküldendő dokumentumokat az alábbi címre kell eljuttatni:

Kettő kg alatt levélként:

**ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram
1751 Budapest-Csepel, Pf. 1001.**

Kettő kg felett csomagként:

**ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram
1751 Budapest-Csepel, Csomagtárolás 1.**

A borítékon/csomagon fel kell tüntetni a pályázó nevét és címét, valamint a pályázattal érintett épület címét és a pályázat azonosítóját.

7. Benyújtás időpontja, határideje:

A pályázati felhívás megjelenését követően, a tárgyévi pályázatok az év során folyamatosan nyújthatók be, legkésőbb tárgyév december 31-én 12 óráig.

A pályázatok benyújtási határideje: 2009. december 31. 12:00

A benyújtás időpontja: elektronikus benyújtás határideje.

A határidőt követően benyújtott pályázatok az elbírálásból kizárásra kerülnek. A pályázat benyújtását végezheti a pályázó vagy a pályázó megbízottja (a megbízás tényét hitelesen, írásban igazolni kell), de a szerződést a pályázó személyesen írja alá és a felelősség őt terheli.

8. Pályázati anyagok beszerzésének lehetőségei:

A Pályázati felhívás, a Pályázati útmutató és mellékletei a KvVM (www.kvvm.hu) és a KvVM-FI internetes honlapjáról (www.kvvmfi.hu) tölthető le.

9. Információszerzés és közlés:

A pályázati feltételekkel, tudnivalókkal kapcsolatban felvilágosítást a következő szervezetektől kaphat:

Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft.

e-mail: info@emi.hu

telefon: +36-1-372-6100

Honlap: www.emi.hu

1113 Budapest, Diószegi út 37

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóság

e-mail: zbr@kvvmfi.hu

telefon: +36-1-238-6683

Honlap: www.kvvmfi.hu

1399 Budapest, Pf.: 677

A feltöltésnél esetlegesen előforduló hibákkal és a nyomtatványkitöltő program használatával kapcsolatos kérdésekben a **189-es telefonszámon** kérhető segítség.

VIII. Eljárásrend

A Miniszter a pályázatkezelési feladatok ellátásával a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóságát bízta meg (10/2009. (VII. 17.) KvVM utasítás

alapján), mely szervezet az eljárásrendben szabályozott kérdésekben a Miniszter felhatalmazása alapján jár el.

A Klímabarát Otthon – Panel Alprogrammal kapcsolatos feladatokat a KvVM-FI az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. (ÉMI Nonprofit Kft.) – mint szakértői szervezet – közreműködésével látja el.

1. Regisztráció:

A pályázat benyújtása elektronikus úton, a Minisztérium honlapján e célra kialakított hozzáféréseken keresztül lehetséges. Az elektronikus benyújtás esetén a pályázat automatikusan iktatásra kerül, ezzel a pályázat regisztrálásra kerül és egyedi azonosító jelet kap.

2. A pályázat benyújtásának módja:

A pályázat benyújtása elektronikus és postai úton történik. A pályázati adatlapokat a pályázó a www.kvvm.hu és www.kvvmfi.hu oldalokról tudja letölteni. A kitöltött pályázati adatlapot a pályázó, a www.mo.hu ügyfélkapu dokumentum feltöltő segítségével juttatja vissza a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóságának (KvVM-FI). (Csak az adatlap benyújtása és a KESZ_panel.xls benyújtása történik elektronikusan az egyéb benyújtandó dokumentumok postán).

Az elektronikus pályázás az alábbiak szerint történik:

- A pályázati adatlap és mellékletei –az épületenergetikai szakértő által végzett számítások, valamint a pályázati útmutató a KvVM és a KvVM-FI web oldaláról tölthetők le.
- A letöltést követően az általános nyomtatványkitöltő alkalmazás használatával (AbEV.exe) a pályázónak kell kitöltenie a pályázati adatlapot és mellékleteit, majd azt az ügyfélkapun keresztül a dokumentum feltöltő alkalmazás segítségével feltöltenie a kormányzati portálra (www.mo.hu). Amennyiben a pályázó nem rendelkezik ügyfélkapus hitelesítési adatokkal, ez esetben ezt a területileg illetékes okmányirodában kérheti.
- A dokumentum feltöltését követően a kormányzati portál egy üzenetet helyez el a pályázó elektronikus címére. Ebben az értesítésben közli az iktatás pontos idejét és az iktatószámot, melyen nyilvántartásba vételre került a feltöltött dokumentum.

Ezt követően a KvVM-FI az ily módon feltöltött elektronikus adatlapot beolvassa a pályázati rendszerébe. A beolvasás eredményéről a pályázó e-mail-ben értesül. Az e-mail tartalmazni fogja a pályázat azonosító számát, ami egyben jelenti a pályázat befogadását (nyilvántartásba vételét). A későbbiekben erre az azonosító számra hivatkozva tudja a pályázó megtekinteni a pályázat aktuális állapotát a www.kvvm.hu portálon (a „Pályázatok állapota” menüpont alatt).

A pályázat nyilvántartásba vételétől (befogadásától) számított **8 napon belül, a pályázónak postai úton további dokumentumokat kell benyújtani**, melyeknek tartalmazniuk kell a pályázati azonosító számot, amit a fogadó rendszer automatikusan generál és érkezéskor megküld a pályázónak.

3. A pályázó és a pályázat jogosultsága:

A pályázó jogosultsága:

A pályázatban nem vehet részt az a pályázó:

- a) Amely lejárt esedékességű, 60 napot meghaladó adó- vagy adók módjára behajtható köztartozással bír, kivéve, ha az adóhatóság számára fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, illetve amelynek az Európai Unió tradicionális saját forrásai címen tartozása van.*
- b) Amely a pályázat szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot szolgáltatott a pályázat benyújtásakor, és ez hitelt érdemlően bebizonyosodik.*
- c) Amely magyar adóazonosító jellel és/vagy adószámmal nem rendelkezik.*
- d) Amely ellen az Európai Bizottságnak valamely támogatás visszafizetésére kötelező határozata van érvényben, továbbá amely a hitelkérelem benyújtását megelőzően az államháztartás alrendszeréből, az Európai Unió előcsatlakozási eszközeiből, vagy a strukturális alapokból juttatott valamely támogatással összefüggésben, a Támogatási szerződésben vállalt kötelezettségét neki felróható okból nem teljesítette, kivéve a vis maior esetét.*
- e) Amely az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ámr.) értelmében a pályázat befogadásának feltételeként nem tesz írásbeli nyilatkozatot annak tudomásul vételéről, hogy lejárt esedékességű, meg nem fizetett köztartozás esetén a pályázót a köztartozás megfizetéséig a támogatás nem illeti meg, az esedékes támogatások folyósítása az Ámr. 92. § (5) bekezdése szerint felfüggesztésre kerül, illetve az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: Áht.) 13/A. §-ának (6) bekezdése alapján az esedékes támogatás a köztartozások megfizetése érdekében – a támogatás ellenében vállalt kötelezettségeket nem érintő módon – visszatartásra kerül.*

A pályázat jogosultsága:

- α) A pályázattal érintett műszaki tartalomnak a Pályázati útmutató III. fejezetében meghatározott tartalommal azonosíthatónak kell lennie, az azokhoz kapcsolódó feltételeknek eleget kell tennie.*
- β) A pályázat tárgya csak teljes épület, vagy dilatációval határolt épületrész lehet a Pályázati útmutató IV. fejezetében meghatározott feltételeknek megfelelően.*
- χ) A pályázattal érintett épület 1992. 07. 01. előtt kiadott építési engedély alapján, iparosított technológiával épített lakóépület lehet.*
- δ) A pályázattal érintett lakóépületnek nem lehet állékonysági problémája.*

Amennyiben a pályázó és/vagy a pályázat jogosultsága nem megalapozott, az a pályázat elbírálásból történő kizárását eredményezi.

4. Hiánypótlás:

Az ügyfélkapun keresztül csak a hiánytalanul kitöltött adatlapot és mellékleteket tartalmazó pályázatok tölthetők fel. A kizáró feltételek alá tartozó és/vagy a vonatkozó jogszabályoknak meg nem felelő pályázatok nem kerülnek be az elbírálási folyamatba. Az ügyfélkapun keresztül benyújtott pályázati dokumentáció egy formai és egy szakmai elbíráláson megy keresztül. A formai elbírálás első lépését a pályázatkezelési rendszer automatikusan végzi. Ez azt jelenti, hogy nem fogadja el a pályázatot, amíg a pályázó valamennyi kötelező mezőt nem töltötte ki (e nélkül a pályázati anyag ügyfélkapun keresztüli feltöltése nem lehetséges). Mivel a pályázó hiányos adatlapot nem adhat be, ezért a pályázatokban szereplő adattartalom kerül ellenőrzésre, törzsadatok alapján, (pl. bankszámla és a pénzüintézet ellenőrzése, település-irányítószám ellenőrzése). Ha a pályázó hibás adatlapot próbál meg beküldeni, amire már a kitöltő alkalmazás is figyelmezteti, a pályázat nem kerül befogadásra.

A befogadott pályázatok a feldolgozásuk során egy egyedi azonosító számot kapnak, melyre hivatkozva a későbbiekben érdeklődhet a pályázó pályázata felől a <http://www.kvvm.hu> oldalon, illetve a pályázó erre az azonosító számra történő hivatkozással tudja megküldeni (postai úton) a műszaki értékeléshez szükséges egyéb dokumentumokat. Ezen dokumentumokat, a pályázatot működtető szervezet pályázatkezelő ügyintézői rögzítik, és nem megfelelés, vagy hiányosság esetén, felszólítják a pályázót a hiányzó dokumentumok pótlására.

A dokumentumok kiegészítésére a pályázati rendszert működtető szervezet írásban hívja fel a pályázót, akinek a szervezet által meghatározott határidőn belül kell benyújtania a szükséges dokumentumokat.

A benyújtás részeként a felhívás tárgyától eltérően megküldött dokumentumok nem kerülnek feldolgozásra. A határidő nem hosszabbítható meg, elmulasztása esetén nincs helye igazolásnak. A határidő elmulasztása, illetve a nem teljes körű kiegészítés a pályázat elbírálásból történő kizárását eredményezi.

Amennyiben a beadási határidő lejárt előtt a pályázó az adott épületre vonatkozó pályázatát visszavonja, vagy az kizárásra kerül, abban az esetben a pályázó a határidőn belül ugyanarra az épületre vonatkozóan újból beadhatja – javított, korrigált, vagy kiegészített – pályázatát.

Az elektronikusan benyújtott és ügyfélkapun keresztül befogadott adatlap adatai nem módosíthatóak. Amennyiben a postai úton beküldött dokumentumoktól eltérőek, az adatok nincsenek összhangban, a befogadott pályázat kizárásra kerül, hiánypótlásra nincsen lehetőség.

A pályázat feldolgozója a postai úton megküldött pályázati dokumentáció átvételét követően 30 munkanapon belül, egyszeri alkalommal hiánypótlásra szólítja fel a pályázót. A hiánypótlás során a formai hiányosságok pótolhatók továbbá, amennyiben eltérések mutatkoznak az ügyfélkapun keresztül megküldött adatoktól, ezek korrigálhatók, a postai úton megküldött adatok és az ügyfélkapun keresztül közölt már nem módosítható adatokkal való összhangba hozásával. A hiánypótlást a pályázó a hiánypótlási felhívás kézhezvételétől számított 45 naptári napon belül megválaszolja (postára adja), a határidő be nem tartása a pályázat kizárását eredményezi. A pályázat elbírálására megjelölt 90 nap a hiánypótlás benyújtásától számítódik.

5. A pályázat befogadása:

Amennyiben a pályázat benyújtásának módja, a pályázó és a pályázat jogosultsága és a pályázat teljessége a feltételeknek megfelel, a pályázat befogadásra kerül.

A pályázat feldolgozója hiánypótlást nem igénylő pályázat esetén a pályázat kézhezvételétől számított 30 munkanapon belül, hiánypótlás esetén a hiánypótlás kézhezvételétől számított 30 munkanapon belül végleges befogadó javaslatot küld a KvVM-nek.

A befogadás ezen végleges fázisáról a KvVM a pályázót írásban értesíti. A végleges befogadás a pályázat formai és tartalmi megfelelését igazolja.

6. Döntés-előkészítés, döntési és szerződéskötési mechanizmus:

- a) A pályázatokat a környezet- és klímapolitikai szakállamtitkár által felkért szakértői bizottság (továbbiakban: Bizottság) véleményezi.
- b) A szakmai értékelés szerint támogatható pályázatokat, a szakmai értékeléssel és a pályázatok rangsorolásával együtt az FI a Nemzetközi kapcsolatok és Klímapolitikai Főosztályhoz (NKF-hez) továbbítja. A szakmai szempontból rangsorolt, pénzügyileg is támogatható pályázatokat a környezet- és klímapolitikai szakállamtitkár 3 munkanapon belül döntésre a Miniszter részére előterjeszti.
- c) A támogatás odaítéléséről – abban az esetben, ha a tömegszerűen beérkező pályázatok száma a határidők betartását nem lehetetleníti el – az összes pályázat befogadástól számított 90 napon belül a Bizottság javaslatának figyelembevételével a Miniszter dönt. A döntés végleges, annak felülvizsgálatára, megváltoztatására nincs lehetőség.
- d) Az FI az eredményről a döntést követő 15 napon belül írásban tájékoztatja a pályázókat.
- e) A támogatást elnyerő pályázatok esetén a kiértécsítő levélben az FI a pályázókat felhívja, hogy a kiértécsítéstől számított 15 munkanapon belül nyilatkozzanak a támogatási feltételek elfogadásáról, illetve elutasításáról.
- f) Amennyiben a pályázó elfogadja a támogatási ajánlatot, illetve teljesíti az abban foglalt szerződési előfeltételeket, az ÉMI Nonprofit Kft. elkészíti a szerződés tervezetét, a szerződési előfeltételek teljesítése igazolásának kézhezvételétől, illetve ahol ez nem szükséges, a támogatási ajánlat elfogadásától számított 5 munkanapon belül aláírásra megküldi a pályázónak.
- g) Az FI PKI a pályázó által aláírt szerződést a Miniszter vagy az aláírással megbízott elé terjeszti, aki a szerződést 3 munkanapon belül aláírja, vagy indokolt esetben elutasítja a szerződés aláírását.
- h) A támogatást elnyert pályázóval a Miniszter által felhatalmazott ÉMI Nonprofit Kft. szerződést köt.
- i) Amennyiben a támogatott 30 napon belül nem nyilatkozik a támogatás elfogadásáról, illetve nem teljesíti a jogszabályi előírásokat, a szerződéskötési előfeltételeket, akkor az érvényét veszített támogatási döntést – a Miniszter egyidejű tájékoztatása mellett – az FI törli a nyilvántartásból.
- j) A nyertes pályázók nevét és a megítélt támogatás mértékét a Miniszter a pályázók külön hozzájárulása nélkül közzéteszi.

k) Az eljárásrendben meghatározott határidők meghosszabbodása esetén a Minisztérium saját honlapján és az FI honlapján közleményt tesz közzé.

l) Az elbírálás szempontrendszere:

A pályázaton csak a formailag és tartalmilag megfelelő pályázatok kaphatnak támogatást.

A pályázatok az alábbi szempontok alapján kerülnek értékelésre és rangsorolásra:

- a) az épület életkora,
- b) a pályázattal érintett lakások száma,
- c) a tervezett fajlagos energia-megtakarítás mértéke,
- d) a beruházás gazdaságossága (megtérülési idő)
- e) korábbi pályázattal nyert-e el támogatást.

Az elbírálás során előnyt élvez az a pályázó, amelyik

- f) az épületet teljes egészében felújítja, függetlenül attól, hogy hány dilatációs egységgel rendelkezik,
- g) vállalja nyilatkozatban, hogy a kivitelezés során Kiváló Építési Termék védjeggyel ellátott termékeket (www.kivet.hu) vagy ÉMI Nonprofit Kft. megfelelőségi jellel ellátott termékeket alkalmaz.

A pályázatok szakmai (környezet- és éghajlatvédelmi, műszaki, energetikai, közgazdasági) és pénzügyi szempontok szerint kerülnek értékelésre. A szakmai értékelés kiválasztja és rangsorolja a támogatható pályázatokat. A pénzügyi értékelés a szakmai szempontból rangsorolt, támogatható pályázatok elszámolható költségeit, valamint költséghatékonyságát vizsgálja (például, ha a beküldött költségvetésben olyan kiadási tételek szerepelnek, amelyek nem indokoltak, vagy amelyek az átlag piaci árakhoz viszonyítva indokolatlanul magasak). A szakmai és pénzügyi értékelés során prioritást élveznek:

- a költséghatékonyabb, a nagyobb széndioxid-megtakarítást jelentő pályázatok,
- a komplex, több célt megvalósító fejlesztések.

A műszaki értékelés során, sor kerül a benyújtott költségvetésben szereplő mennyiségek és fajlagos költségek arányosságának, valódiságának vizsgálatára.

Az energetikai értékeléskor megállapításra kerül a beruházás megvalósítása előtti állapot szerinti energetikai jellemzők szakmai megfelelősége.

A közgazdasági-környezetgazdasági értékelés feladata, hogy a pályázat környezetvédelmi és kibocsátás-csökkentési eredményét számszerűsítse, továbbá a pályázat költséghatékonyságát értékelje.

A szakmai értékelések összegzése kiszűri a nem támogatható pályázatokat és indokolja azt, illetve meghatározza a támogatható pályázatok rangsorát, valamint a javasolt szakmai támogatási feltételeket az egyes pályázatokhoz. A szakmai értékelés keretében a pályázatok rangsorolását az FI szakértői bizottság segítségével végzi.

A pályázatokat a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által megbízott épületenergetikai szakértők ellenőrzik. A projekteknek meg kell felelni az energetikai szempontokon kívül más műszaki (állagvédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, stb.)

követelményeknek is. Erre vonatkozólag a pályázati útmutató függelékében megadott szempontok az irányadók.

7. A Támogatás általános feltételei:

A pályázónak minden – a Pályázati felhívásban és a Pályázati útmutatóban megjelölt – adatot, információt és dokumentumot a pályázati anyagban szolgáltatnia kell.

A Pályázati útmutató és annak mellékletei a Pályázati felhívás elválaszthatatlan részét képezik és a Pályázati felhívással együtt tartalmazzák a pályázat benyújtásához előírt összes feltételt. Egyéb, a Pályázati felhívásban, a Pályázati útmutatóban és az adatlapokban nem szabályozott kérdésekben az Ámr., és a Rendelet előírásait kell alkalmazni.

A Minisztérium, vagy megbízottja a pályázatban közölt adatokat a döntést megelőzően a helyszínen is ellenőrizheti.

Közbeszerzési kötelezettség esetén a Támogatási szerződés megkötésének feltétele, hogy a közbeszerzési pályázat kiírója a támogatás kedvezményezettje legyen. Amennyiben a Kedvezményezett nem tudja biztosan megállapítani, köteles e közbeszerzési eljárást lefolytatnia a projekt megvalósítása során, illetőleg a közbeszerzési eljárás lefolytatásához nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel, javasoljuk hivatalos közbeszerzési tanácsadó bevonását.

Amennyiben a Kedvezményezett a közbeszerzési kötelezettség fennállása ellenére közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül köt a Vállalkozóval szerződést, szabálytalanságot követ el, ami a támogatás visszavonását eredményezi. A közbeszerzési eljárás nem szabályos, a közbeszerzési törvényt vagy végrehajtási rendeleteit sértő lefolytatása szintén megalapozhatja a támogatás egy részének vagy egészének visszavonását.

A közbeszerzési eljárást a támogatás megítélése előtt is meg lehet kezdeni, illetve le lehet folytatni. **A közbeszerzési kötelezettség megállapításához minden esetben a hatályos közbeszerzési törvényt kell alkalmazni!**

Az ÉMI Nonprofit Kft. térítésmentesen lehetőséget biztosít a nyertes pályázók részére, hogy a kötelezően előírt közzétételi helyeken kívül a weboldalán (www.emi.hu) is megjelenteti a közbeszerzési pályázatokat és a közbeszerzés nélküli ajánlati felhívásokat, amennyiben a kiírók ezt e-mailen megküldik az ÉMI Nonprofit Kft. részére.

A Támogatási szerződés megkötésére – a Miniszter döntéséről szóló értesítéstől számítva – maximum 4 hónap áll rendelkezésre.

A szerződéskötési határidőt egy alkalommal, és legfeljebb 6 hónappal, a pályázó kérelmére a Minisztérium indokolt esetben meghosszabbíthatja. Szerződéskötési határidő módosításáról szóló kérelem postára adási határideje a szerződéskötési határidő lejártá előtt 10 munkanap. Amennyiben ennek a pályázó nem tesz eleget, a határidő nem módosítható.

Amennyiben az eredetileg kitűzött, illetve a módosított határidőtől számított 30 napon belül a Támogatási szerződés nem kerül megkötésre, az Ámr. 87. §.-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási döntés érvényét veszti.

A támogatásban részesített beruházás műszaki tartalma a megvalósítás során a pályázathoz

képest csak indokolt esetben és csak a Miniszter előzetes, írásos engedélyével módosítható. A műszaki tartalom módosítását a pályázónak írásban kell kezdeményeznie, részletesen bemutatva és dokumentumokkal alátámasztva a módosítás okait és tartalmát.

Amennyiben a pályázó a Miniszter engedélye nélkül tér el a pályázatában közölt műszaki tartalomtól, úgy a Miniszter dönthet a támogatás csökkentéséről, teljes visszavonásáról, illetve a már folyósított támogatás visszafizetéséről.

8. A Támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok:

A támogatásra irányuló jogviszony a szerződés megkötésének időpontjában (mindkét fél által aláírt szerződés esetén) jön létre.

A támogatási szerződés meghatározza a támogatásban részesülő beruházásokkal kapcsolatos korlátozások, tilalmak körét (így különösen: elidegenítési tilalom meghatározott ideig, a felhasználási cél megváltoztatásának tilalma) valamint a tartalmi elemeket. Amennyiben a pályázó elfogadja a támogatási szerződés feltételeit, illetve teljesíti az abban foglalt tartalmi elemeket, aláírja, és postai úton visszaküldi a szerződés mindkét példányát, a pályázati rendszert működtető szervezet részére, a megadott 30 napon belül. A beérkezést követő 3 munkanapon belül a pályázati rendszert működtető szervezet megvizsgálja a szerződési feltételek teljesítését. Megfelelőség esetén, a Miniszter, vagy az általa kijelölt személy aláírja és egy (1) példányát postázza a pályázó részére, hiányosság esetén felszólítja a pályázót a szükséges pótlásokra.

A támogatási szerződés – az általános szerződési feltételeken túli – tartalma:

- a) a támogatás formája;
- b) a támogatott projekt teljes megvalósítási költsége és annak pénzügyi forrás összetétele;
- c) a projekt megvalósításának kezdete és befejezése;
- d) a költségek elszámolhatóságának szabályai;
- e) a kifizetések kérelmezésének és lebonyolításának folyamata, feltételei;
- f) az üvegházhatású gáz kibocsátás-csökkentés várható és vállalt mértéke és annak igazolási módja;
- g) a projekt megvalósítására vonatkozó jelentések elkészítésével kapcsolatos kötelezettségek;
- h) állami támogatásokkal kapcsolatos szabályokra utalás;
- i) közbeszerzéssel kapcsolatos szabályokra utalás;
- j) tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek;
- k) dokumentációs kötelezettségek;
- l) ellenőrzés-tűrési kötelezettségek;
- m) helyszíni ellenőrzések végzésére vonatkozó szabályok;
- n) a szerződésszegés esetei, a támogatás kifizetésének felfüggesztésére, illetve a támogatás visszafizetésére vonatkozó szabályok;
- o) a szerződéstől való elállás szabályai és ennek jogkövetkezményei;
- p) a szerződést biztosító mellékkötelezettségek (szükség szerint).

A támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumok:

- a) Az „Adatlap a Támogatási szerződés összeállításához” című dokumentum kitöltése és megküldése a szerződéskötés előtt. **Az adatlapot a pályázathoz nem kell**

csatolni (12. számú melléklet).

- b) „De minimis” nyilatkozat (15. számú melléklet).
- c) A kedvezményezett képviselőjére jogosult személy megbízó levelének (önkormányzat esetében), illetve megválasztását, megbízását rögzítő lakóközösségi közgyűlési határozat (társasházak, illetve lakásszövetkezetek esetében) hiteles másolatban történő megküldése.
- d) Amennyiben a társasház, vagy lakásszövetkezet képviselőjét gazdasági társaság látja el, úgy csatolni kell az adott gazdasági társaság 3 hónapnál nem régebbi cégkivonatának hiteles másolatát is.
- e) A kedvezményezett képviselőjére jogosult személy aláírási címpéldányának hiteles másolatban történő megküldése.

Aláírási címpéldány alatt általában közjegyző által hitelesített okmányt kell érteni. Ezt helyettesítően elfogadható az elszámolási számla, vagy a támogatott pályázathoz kapcsolódóan megnyitásra kerülő elkülönített számla aláírás bejelentő kartonjának hiteles másolata is.

- f) Pénzügyintézeti igazolás megküldése a támogatott programhoz kapcsolódó elkülönített bankszámla megnyitásáról.
- g) Pénzügyintézeti igazolás megküldése a pályázó a pályázatban készpénzben vállalt saját erejének elkülönítéséről a támogatott programhoz kapcsolódó elkülönített bankszámlán.
- h) Ha a készpénzben vállalt saját erőt részben, vagy egészben hitel biztosítja, akkor a hitelszerződés egy másolati példányának megküldése.
- i) Szerződések és dokumentumok megküldése.
 - 1. A kiválasztott tervezőkkel, kivitelezőkkel, lebonyolítókkal stb. a támogatott beruházáshoz kapcsolódóan megkötött szerződések hiteles másolatainak megküldése.
 - 2. A közbeszerzési pályázat eredményének kihirdetéséről szóló jegyzőkönyv megküldése
 - 3. Önkormányzati támogatás esetén az önkormányzati Támogatási szerződés hiteles másolatának megküldése.
 - 4. A pályázó és más szervezetek együttműködése esetén az együttműködés tartalmát szabályozó megállapodás (pl. ESCO cég).
- j) Az Ámr. 87.§ (2) bekezdése szerint: a kedvezményezett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt írásbeli nyilatkozata arról, hogy a székhely szerint illetékes állami-, illetve önkormányzati adóhatóság (a továbbiakban együtt: adóhatóság) hatáskörébe tartozó, lejárt köztartozása, illetve az Európai Unió tradicionális saját forrásai címen tartozása a kedvezményezettnek nincs, vagy arra az illetékes adóhatóság fizetési könnyítést (részletfizetés, fizetési halasztás) engedélyezett.
- k) Jogerős építési engedély hiteles másolata, amennyiben engedélyköteles a pályázati beruházás.
- l) Homlokzat hőszigetelése esetén – amennyiben az engedélyköteles - jogerős színdinamikai engedélyezési terv és engedélyezési határozat hiteles másolata.

Hiteles másolat alatt értjük azokat a dokumentumokat, amelyek minden információt tartalmazó oldalát „A másolat hiteles” szöveggel, keltezéssel, cégszerű aláírással és bélyegzőlenyomattal lát el a pályázó.

A vállalkozásoknak nyújtott támogatásokkal kapcsolatos nyilatkozattétel

Azon vállalkozások, amelyek a támogatás igénybevételére jogosult lakásszövetkezetben, társasházban vagy helyi önkormányzat saját tulajdonú bérházában tulajdonjoggal rendelkeznek, a pályázattal elnyerhető támogatásban csekély összegű (de minimis) támogatás jogcímén részesedhetnek.

A számukra nyújtott támogatás a Szerződés 87. és 88. cikkének a de minimis támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 2006. december 15-i 1998/2006/EK (HL L 379/5, 2006.12.28.) bizottsági rendelet értelmében csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, melynek mértéke három pénzügyi év viszonylatában nem haladhatja meg a 200.000 eurónak a közúti szállítási ágazatban működő vállalkozások esetében a 100.000 eurónak megfelelő forintösszeget.

A kedvezményezett a szerződéskötés előtt köteles a pályázati útmutató mellékleteként közzétett nyilatkozatot kitölteni a csekély összegű („De minimis”) támogatásokról (15. számú melléklet).

A közös képviselőnek nyilatkoznia kell, hogy az általa képviselt lakóházban hány lakás van vállalkozási tulajdonban, majd a vállalkozások által egyenként kitöltött De minimis nyilatkozatokat csatolva meg kell küldeni.

Támogatási szerződés módosítása

A támogatási szerződés módosítására a 323/2007 (XII.11.) Korm.rendelet 34. §-ában foglaltak szerint, a kedvezményezettnek fel nem róható okból, vis major, illetve a szerződésben szereplő adatok változása miatt kerülhet sor. A támogatási szerződés módosítására irányuló kérelmet az ÉMI Nonprofit Kft-hez kell benyújtani.

A befejezési határidő módosítására irányuló kérelmet a szerződésben szereplő befejezési határidőt megelőző 30 napon belül már nem lehet benyújtani.

A támogatási szerződés módosítására az érintett miniszterek véleményének kikérése nélkül is sor kerülhet a támogatási szerződésben meghatározott befejezési határidőnek egyszeri alkalommal, és legfeljebb 120 nappal történő meghosszabbítása esetén. A kérelem benyújtásának határideje a befejezési határidő utolsó napját megelőző 30. nap.

Támogatási szerződés megíúsulása

A támogatásról szóló döntés hatályát veszti, amennyiben:

- a) a támogatott nem nyilatkozik a támogatás elfogadásáról, illetve nem teljesíti a jogszabályi előírásokat, a szerződéskötési előfeltételeket
- b) a támogatás odaítélésétől számított négy hónapon belül a támogatottnak felróhatóan nem jön létre a támogatási szerződés,

- c) a támogatási szerződés megkötésétől számított hat hónapon belül nem kezdődik meg a támogatási szerződésben rögzített fejlesztés.
- d) a támogatási szerződés megkötésétől számított három éven belül nem fejeződik be a fejlesztés.

A támogatási döntés hatálytalanná válásának tényét a pályázatot működtető szervezet megfelelően rögzíti a nyilvántartásában.

IX. A beruházás megkezdése, finanszírozása és ellenőrzése

1. Beruházás megkezdése:

A beruházás megkezdéséről a kezdés előtt legalább 10 nappal ÉMI Nonprofit Kft-t írásban értesíteni kell (13. sz. melléklet).

A támogatást a pályázat – Minisztériumhoz történő – benyújtását megelőzően megkezdett projektekre nem lehet igényelni. A pályázat benyújtási időpontjának a pályázat postán történő feladását kell tekinteni. A beruházás megkezdése időpontjának az építési naplóba történt – a kivitelezés megkezdését rögzítő bejegyzés – első időpontját kell tekinteni.

A pályázó a beruházást a pályázat benyújtását követően saját felelősségére azonnal megkezdheti.

2. Beruházás befejezése:

A beruházás befejezéséről Beszámolót kell benyújtani – az állami támogatás kifizetésének igazolásával –, amely a Támogatási szerződés mellékletét képező megküldött adatlap. A beruházást a Támogatási szerződés megkötésétől számított 3 éven belül meg kell valósítani. A beruházásnak a megvalósítás befejezését követően 10 évig fenn kell maradnia.

3. A támogatás pénzügyi elszámolása, a finanszírozás folyamata:

Az állami támogatás folyósítása a pályázó által vállalt saját forrás, és önkormányzati támogatás kifizetésének igazolásával, a Támogatási szerződésben meghatározott feladatok elvégzését követően, utólag, egy összegben, a 10 millió Ft feletti támogatás esetén kötelezően, egyéb esetben szükség szerint végzett helyszíni ellenőrzést követően.

A költségekre vonatkozó elszámolás ellenőrzésére az elszámolás a támogató által történt kézhezvételét követő legkésőbb 3 hónapon belül kerül sor.

A támogatás egy összegben a beruházás befejezését és elszámolását követően, az elszámolás a támogató által történő elfogadását követő legkésőbb 60 napon belül kerül folyósításra kedvezményezett részére.

A támogatás igénylésére és kifizetésre a benyújtott számlák és a támogatási szerződésben előírt más dokumentumok alapján kerül sor.

A 10/2009. (VII. 17.) KvVM utasítás alapján kedvezményezett a támogatásból beszerzett áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások teljesítéséről - a megfelelő teljesítést követően - teljesítési igazolást köteles kiállítani. Az eredeti számlán fel kell tüntetni a beruházás

regisztrációs számát, valamint azt, hogy a számla az elnyert támogatás elszámolására benyújtásra került.

A támogatás kifizetésének igényléséhez az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 91. § (5) bekezdés e) pontja szerint kell eljárni.

A pályázati rendszert működtető szervezet a számlákat ellenőrzi. Az ellenőrzés különösen az alábbiakat foglalja magában:

- a) a számlát a jogosult nevére és címére állították ki,
- b) a számla a program keretében jóváhagyott projektre vonatkozik,
- c) a számla a támogatási szerződésben szereplő támogatható költségeket tartalmaz,
- d) a számlát más programhoz nem nyújtották be,
- e) a számla kiállításának dátumát,
- f) számla kifizetésének igazolását.

4. Előleg igénylésének lehetősége:

A pályázati konstrukció nem engedélyezi állami támogatás előleg formájában történő felvételét

5. Tájékoztató a helyszíni ellenőrzésről:

Támogatás felhasználásának ellenőrzése:

A 10/2009. (VII. 17.) KvVM utasítás alapján, a támogatási szerződésben előírt kötelezettségek akkor tekinthetők teljesültnek, amennyiben a szerződésben megjelölt és támogatott feladat cél a támogatási szerződésben meghatározottak szerint és a hatósági engedélyekben foglaltaknak megfelelően létrejött.

Erről a tényről szakmai beszámolóval, bizonylatokkal és hatósági nyilatkozatokkal alátámasztva a pályázatot működtető szervezetnek számol be a támogatott, a támogatási szerződés részeként rendelkezésére bocsátott beszámoló dokumentum szerint, mely magában foglalja a tartalmi-formai követelményeket.

A beszámoló kötelező elemei a kvvm_kac_zbru adatlap, melyhez csatolni kell a felújítást felügyelő műszaki vezető vagy épületenergetikai szakértő nyilatkozatát arról, hogy a megvalósult állapot azonos a tervezettel (vagy azzal energetikailag egyenértékű), valamint ugyanolyan nézőpontból 4-5 darab fényképet a végállapotról, melyeket az ügyfélkapun keresztül juttat el a pályázatot működtető szervezethez. A felújítást követően, ha a megvalósult állapot eltér a tervezettől, akkor a Környezet –Energetikai számításokat a megvalósult állapot szerint szakértő által korrigálni kell, majd benyújtani a KESZ_megvalósítás című file –ban a kvvm_kac_zbru adatlap csatolmányaként. Ezen adatok szolgálnak a ténylegesen folyósítandó támogatási összeg igazolására/ validálására (lásd pályázat értékelés és elbírálás) és kedvezményezettnek történő átutalására.

A támogatási szerződés is tartalmazza a támogató helyszíni ellenőrzésre való jogosultságát. Ezen ellenőrzések a beruházás befejezését követő három (3) éven belül lefolytathatók. A támogatási eljárás lezárása 10 millió Ft feletti támogatás esetén kötelezően, egyéb esetben szükség szerint végzett helyszíni ellenőrzés alapján történik, amelyről a pályázatot működtető szervezet, illetve az ellenőrzést végző záró jegyzőkönyvet készít, melyet az ellenőrzést végző

személy aláírta a kedvezményezettel, illetve amennyiben a kedvezményezett az aláírást megtagadja ezt a tényt a jegyzőkönyvben rögzíti.

Támogató döntése alapján, a támogatott meghatározott időre - de legfeljebb öt évre indokolt esetben - kizárható az érintett előirányzatok támogatási rendszeréből, ha az ellenőrzés alapján megállapítást nyer a támogatási szerződésben rögzített céltól és feltételektől eltérő teljesítés, vagy a támogatás nem szabályszerű felhasználása.

A pályázatot működtető szervezet jogosult a dokumentumok alapján történő helyszíni ellenőrzés lefolytatására.

A pályázat alapján támogatott program megvalósulásának szabályszerűségét, a támogatás rendeltetésszerű felhasználását a jogszabályokban meghatározott szervek – köztük a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalról szóló 312/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, valamint az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény alapján az Állami Számvevőszék – is ellenőrizhetik.

A pályázat benyújtását követően az utólagos ellenőrzésen kívül bármikor sor kerülhet helyszíni ellenőrzésre. Az energetikai számítások ellenőrzésének módszertana a *8. függelékben* található.

a) Előzetes ellenőrzés:

Az előzetes ellenőrzés a döntés-előkészítés szakaszában, a döntés meghozatala előtt történhet. Ennek keretében ellenőrzésre kerülhet:

- a pályázatban lévő információk helytállósága;
- a beruházás megkezdésének időpontja;
- a projekt megalapozottsága;
- a helyszín alkalmassága.

b) Közbeső ellenőrzés:

Közbeső ellenőrzésre a Támogatási szerződés megkötését követően, a beruházás befejezése előtt kerülhet sor. Ennek keretében ellenőrzésre kerülhet:

- a beruházás megkezdésének időpontja
- a projekt tartalmának a pályázatban foglaltak szerint történő megvalósulása
- a megvalósulás ütemezése
- a beruházás időbeli megvalósulása
- a helyszíni ellenőrzést kiváltó konkrét ok (pl. lakossági, önkormányzati bejelentés)

c) Utólagos ellenőrzés:

Utólagos ellenőrzésre a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítését követően, a támogatás folyósítása előtt, a támogatott beruházás műszaki átadás-átvételi eljárása során kerül sor. Az utólagos helyszíni ellenőrzés elsődleges feladata a Támogatási szerződés teljesítésének, a források rendeltetésszerű és a Támogatási szerződésnek megfelelő felhasználásának ellenőrzése, a megvalósulás igazolása. A

pályázó kötelessége, hogy az ellenőrzésre 15 nappal az átadás előtt írásban (postán, faxon, e-mail-en) meghívja az ellenőrző ÉMI Nonprofit Kft-t.

Ennek keretében ellenőrzésre kerül

- a megvalósult projekt műszaki tartalma,
- a beruházás időbeli megvalósulása,
- a projekt költségvetése,
- a forrásösszetétel alakulása,
- a fentiek megfelelése a pályázatban foglaltakhoz képest.

Amennyiben a pályázat műszaki tartalma az Útmutató III. fejezet 1/b, 2/a, 2/b, 2/c, 2/d, 3/a, 3/b, 3/c és 3/f pontokban leírt munkálatok valamelyikének elvégzésére vonatkozik, a munkák elvégzésének megfelelőségét az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltósággal véleményeztetni kell.

Fenti nyilatkozatok az átadás-átvételi dokumentáció részét képezik, melyek megküldése a támogatás folyósításának feltételei.

A helyszíni ellenőrzések pontos és szabályszerű lefolytatása érdekében kérjük, hogy fordítsanak megfelelő figyelmet a projekt végrehajtása során keletkező dokumentumok elkülönített és naprakész nyilvántartására. Amennyiben a pályázótámogatott az ellenőrzéseket akadályozza, illetőleg az ellenőrzéshez szükséges tájékoztatást nem adja meg, a támogatás folyósítása felfüggeszthető, illetőleg az odaítélt vissza nem térítendő támogatás visszavonható.

d) Energia-megtakarítás ellenőrzése, a monitoring adatok szolgáltatásának rendje:

A pályázótámogatást követő 2. évtől kezdődően 5 évig, évente egy alkalommal, minden év szeptember 30-ig – a részére megküldött adatlapon – az éves energiafogyasztási adatokat, illetve az azt befolyásoló körülményeket magyarázó információt köteles szolgáltatni az energia-megtakarítás megvalósulásának ellenőrzésére. A fogyasztási adatok nagymértékű eltérése a tervezettől helyszíni ellenőrzést von maga után. Az adatszolgáltatás elmulasztása a következő években a pályázatból való kizárást eredményezi.

e) Eltérés a pályázati tervtől

Egyedi intézkedések támogatása

Ha bebizonyosodik, hogy a ténylegesen beépített szerkezetek, gépészeti rendszerek valamely eleme vagy elemei eltérnek a pályázatban feltüntetettől, akkor az egyedi intézkedésre vonatkozó támogatás csökkenhet. A támogatás csökkenés mértéke attól függ, hogy az eltérés a tervezett állapothoz képest milyen mértékben csökkenti az épület energiahatékonysági kategóriáját, figyelembe véve az eredeti energiahatékonysági kategóriát is.

	Támogatás mértéke
Ha a megvalósult állapothoz tartozó energetikai kategória a pályázatban megjelölttel (tervezett állapot) azonos	Nem csökken
Ha a megvalósult állapothoz tartozó energetikai kategória a pályázatban megjelölnél (tervezett állapot) 1-gyel rosszabb, de az eredeti állapotnál nem rosszabb	15%
Ha a megvalósult állapothoz tartozó energetikai kategória a pályázatban megjelölnél (tervezett állapot) 2-vel rosszabb, de az eredeti állapotnál nem rosszabb	5%
Ha a megvalósult állapothoz tartozó energetikai kategória a pályázatban megjelölnél (tervezett állapot) 3-mal rosszabb	0%

Ha a pályázat igénybe vett KlímaBÓNUSZ támogatást

Ha bebizonyosodik, hogy a ténylegesen elért kategória rosszabb a tervezettnél, akkor az alábbi táblázat szerint módosul a KlímaBÓNUSZ támogatás. A táblázatban feltüntetett maximális értékek lakásonként értendők.

Tervezett kategória	Elért kategória					
	I...D	C	B	A	A+	A++
C	0%	10%, max. 200 eFt/lakás				
B		15%, max. 300 eFt				
A		20%, max. 400 eFt				
A+		5% max. 200 eFt	10% max. 300 eFt	15% max. 400eFt	25%, max. 700 eFt	
A++					20% max. 700eFt	27% max. 1.000 eFt

X. A pályázati útmutató mellékletei

Formanyomtatványok:

1. számú melléklet: I. Összefoglaló adatlap (CD lemezen is kérjük beküldeni)
- 1/A. számú melléklet: II. Összefoglaló adatlap
2. számú melléklet: Adatlap az épület állapotáról és a tervezett felújításokról (CD lemezen is kérjük beküldeni)
3. számú melléklet: Adatlap a támogatási döntésről
4. számú melléklet: A lakóközösség határozata
5. számú melléklet: A pályázat tartalomjegyzéke

Tájékoztató mellékletek, nem képezik a benyújtandó pályázat részét:

6. számú melléklet: Az önkormányzat határozatának kötelező tartalma
7. számú melléklet: Fogalomjegyzék
8. számú melléklet: Közbeszerzési útmutató
9. számú melléklet: Műszaki elvárások
10. számú melléklet: Energiatakarékos felújítási koncepcióterv
11. számú melléklet: Jogszabályi útmutató

Egyéb mellékletek nyertes pályázók részére, nem képezik a benyújtandó pályázat részét:

12. számú melléklet: Adatlap a Támogatási szerződés összeállításához
13. számú melléklet: Nyilatkozat a beruházás megkezdéséről
14. számú melléklet: Függelék
15. számú melléklet: „De minimis” nyilatkozat